

BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Pravidla praxe podle technických norem,
nejen pro provozovatele

Libor Dupal a kol.

edice top-normy

Publikace byla zpracována a vydána za finanční podpory
České agentury pro standardizaci, s. p. o.

Předmětem publikace je vydání Pravidel správné praxe Komory
SOTKVO, registrovaných Hospodářskou komorou České republiky

BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele

Odborný garant: Ing. Libor Dupal a kolektiv Kabinetu pro standardizaci a Komory SOTKVO

ZAPOJENÉ ORGANIZACE

Publikace byla zpracována za účelem vydání pravidel správné praxe Komory SOTKVO, registrovaných Hospodářskou komorou České republiky,

– s finanční podporou České agentury pro standardizaci (ČAS) v letech 2021 a 2022

– ve spolupráci se Sdružením českých spotřebitelů, z. s. (SČS), vydavatelem tištěné formy Pravidel praxe v edici „top-normy“

Pravidla správné praxe Komory SOTKVO byla zpracována

– v souladu s metodickými pokyny Hospodářské komory ČR (HKČR) pro plánování, tvorbu a schvalování pravidel praxe; HKČR tato pravidla registrovala

– v odborné spolupráci s Komorou SOTKVO, z. s., autorizovaným živnostenským společenstvem při Hospodářské komoře ČR

– v odborné gesci provedené Kabinetem pro standardizaci, o. p. s. (KaStan), za zpracování, projednání a přípravu pro vydání v e-formátu a tiskem

EDIČNÍ POZNÁMKA

Důvodem pro zpracování publikace „BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ – Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele“ (dále též „Pravidla praxe“) byla potřeba poskytnout provozovatelům veřejných zařízení určených pro děti a mládež aktualizované informace, které by metodicky podpořily jejich náročnou práci prováděnou ve prospěch dětí a mládeže, a také jako nástroj prevence úrazů dětí a mládeže.

Zpracování a vydání Pravidel praxe bylo možné zejména díky pochopení a vstřícnosti České agentury pro standardizaci, s. p. o. (dále jen „ČAS“, případně „Agentura“), která zpracování u Kabinetu pro standardizaci v letech 2021 a 2022 objednala. ČAS tak navázala na svou podporu, kterou v minulosti zaměřovala na oblast využívání technických norem v oboru dětských hřišť a sportovišť a dalších aktivit podporujících používání technických norem. Na tomto místě bychom tak Agentuře rádi poděkovali za její systematický a systémový přístup. Zároveň připomínáme, že finanční podpora vydání publikace nezakládá odpovědnost Agentury za obsah Pravidel praxe.

Pravidla praxe jsou založena na výkladu souboru norem EN 1176, zejména částí 1 a 7, a dalších evropských norem a normativních dokumentů vztahujících se k problematice provozu hřišť a sportovišť. Při zpracování byl důsledně brán v potaz záměr určení Pravidel praxe pro **provozovatele** dětských hřišť a sportovišť. Přístup k této „zainteresované straně“ je z více důvodů velmi specifický.

Kabinet pro standardizaci, o. p. s., jako odborný garant a zpracovatel Pravidel praxe, se problematice dětských hřišť a sportovišť věnuje již řadu let, a to vždy v úzké spolupráci s Komorou odborných technických kontrolorů, výrobců, pracovníků montáží a opravářů zařízení hřišť, dětských hřišť, tělocvičen, sportovišť a posiloven SOTKVO (dále Komora SOTKVO), se Sdružením českých spotřebitelů, z. ú., a s dalšími partnery; za všechny zmíníme excelentní spolupráci se Státním zdravotním ústavem, Radou kvality ČR či národním normalizačním orgánem. V této vzájemné kooperaci vzniklo v průběhu téměř 15 let několik odborných publikací a metodik, účelově zaměřených zejména na provozovatele veřejných zařízení. Děkujeme!

Pravidla praxe z dosavadních publikačních i jiných zkušeností (viz Bibliografie) logicky vycházejí. Zohledňují nejnovější informace jak z nových, tak revidovaných technických norem. Snahou je, i přes složitost problematiky, podání a formu co nejvíce zjednodušit a spíše odkazovat na další zdroje k doplnění informací než informace na jednom místě kumulovat. Věříme, že to bude pro uživatele přínosem.

Kolektiv spolupracovníků na tvorbě a editaci Pravidel praxe pod vedením Ing. Libora Dupala

ISBN 978-80-87719-81-7 (Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.)

SOTKVO

**Provoz a nezávislá inspekce provozu
veřejných zařízení
pro hry a sport dětí a mládeže**

2022-01

**BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERŇÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ
PRO DĚTI A MLÁDEŽ**

Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele

**SAFE OPERATION OF PUBLIC FACILITIES INTENDED FOR GAMES AND SPORTS
OF CHILDREN AND YOUTH**

**Best practices according to European standards
(for operators and other stakeholders)**

**Profesní komora výrobců a kontrolorů
hřišť - sportovišť - tělocvičen**

Schváleno dne 1. června 2022

REGISTROVÁNO HOSPODÁŘSKOU KOMOROU ČESKÉ REPUBLIKY

Číslo registrace HKCR/1/22/01 ze dne 5. 8. 2022

Pravidla SOTKVO 2022-01 byla zpracována a schválena podle Metodických pokynů pro plánování, tvorbu a schvalování Pravidel správné praxe Hospodářské komory České republiky

Realizace a vydání

Kabinet pro standardizaci, o. p. s.,
IČO: 28984072, DIČ: CZ28984072,
se sídlem Pod Altánem 99/103, Strašnice,
100 00 Praha 10

KABINET
PRO STANDARDIZACI
...top-normy .cz

Nakladatel

Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.,
IČO: 00409871, DIČ: CZ00409871,
se sídlem Pod Altánem 99/103, Strašnice,
100 00 Praha 10

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

ISBN 978-80-87719-83-1 (Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.)

© KABINET PRO STANDARDIZACI, o. p. s., KOMORA SOTKVO, z. s., 2022

Požizování dotisků a kopií pravidel nebo jejich částí je dovoleno jen se souhlasem
KABINETU PRO STANDARDIZACI, o. p. s., anebo Komory SOTKVO, z. s.

BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele

SAFE OPERATION OF PUBLIC FACILITIES INTENDED FOR GAMES AND SPORTS OF CHILDREN AND YOUTH
Best practices according to European standards (for operators and other stakeholders)

OBSAH

Ediční poznámka	ii
Úvodní slovo generálního ředitele České agentury pro standardizaci	4
Úvodní slovo viceprezidenta Hospodářské komory ČR	5
Úvod – předmět a obsah pravidel praxe	6
1. Vychodiska pro zajištění bezpečného provozu.....	8
1.1 Legislativní rámec	8
1.2 Technické normy	9
Ostatní normativní dokumenty	12
1.3 Metodiky, správné praxe a další zdroje informací	13
2. Vybrané termíny a definice.....	14
3. Bezpečnostní požadavky na herní prvky	15
3.1 Obecné požadavky na bezpečnost	15
3.2 Povinnosti výrobce/dodavatele	16
3.3 Posouzení shody, certifikát, protokol o zkoušce.....	16
3.4 Příklady bezpečnostních požadavků	17
3.4.1 Materiál a konstrukce	17
3.4.2 Specifika požadavků pro dopadové plochy a povrchy.....	18
3.4.3 Specifika požadavků pro venkovní hrací plochy ..	19
4. Bezpečnostní požadavky na sportovní prvky	19
4.1 Manipulace se sportovními prvky	19
4.2 Upevnění sportovních prvků, jejich umístění a ukládání ..	20
4.3 Specifika požadavků pro lehké přenosné branky	21
4.4 Stacionární tréninková zařízení pro vnitřní použití ..	21
4.5 Trvale instalované fitness prvky pro venkovní použití ..	21
5. Informační povinnosti výrobce.....	22
5.1 Obecné informace	22
5.2 Návod k instalaci prvku.....	22
5.2.1 Zásady instalace herních a sportovních prvků ..	23
5.2.2 Instalace povrchů tlumících dopad	23
5.2.3 Identifikace (označení) herního prvku.....	24
5.3 Podpůrné informace k inspekčním a údržbě	25
6. Údržba a oprava zařízení.....	25
6.1 Běžná údržba	25
6.2 Oprava	26
7. Inspekce úrovně bezpečnosti prvků a veřejných zařízení.....	26
7.1 Obecně.....	26
7.2 Nezávislost a odborná způsobilost inspekcí	27
7.2.1 Nezávislost	27
7.2.2 Odborná způsobilost	28
7.2.3 Rekapitulace příslušných ustanovení v ČSN EN 1176-7	29
7.3 Třístupňová inspekce	29
7.3.1 Běžná vizuální inspekce	29
7.3.2 Provozní inspekce	30
7.3.3 Hlavní roční inspekce	30
7.4 Další formy inspekce.....	30
7.4.1 Inspekce po instalaci	31
7.4.2 Inspekce po úrazu	31
7.4.3 Specifické inspekce a konzultace	31
7.5 Doklady o provedených inspekcích	32
7.5.1 Protokol o provedené inspekci, jeho kvalita a náležitosti	32
7.6 Postupy při zjištění závad	34
7.6.1 Věcná problematika zjištění	34
7.6.2 Komunikace zúčastněných stran – klíč k prevenci dětských úrazů	35
8. Ostatní aspekty provozu	35
8.1 Smlouva provozovatele s poskytovatelem nezávislé inspekční služby	35
8.2 Odpovědnost provozovatele veřejných zařízení.....	36
8.3 Zavedení systému řízení bezpečnosti	37
8.4 Provozní dokumentace	38
8.4.1 Provozní dokumentace založená u provozovatele ..	38
8.4.2 Informace pro návštěvníky veřejného zařízení ..	39
9. Značka česká kvalita.....	39
10. Závěr: provoz začíná u projektu	40
Seznam použitých zkratk	42
Bibliografie.....	43
Resumé	45
Příloha – Komunikace stran	46

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE ČESKÉ AGENTURY PRO STANDARDIZACI

Česká republika má silnou tradici technické normalizace, jež sahá do počátku minulého století. V letošním roce si připomeneme 100 let od založení národní normalizační organizace – Československé normalizační společnosti. V tradici nezávislé společnosti, založené na objektivní odborné práci, nyní již několik let pokračuje Česká agentura pro standardizaci, státní příspěvková organizace (ČAS).

Národní normalizace je svojí strategií nasměrována na probíhající i budoucí technologické, ekonomické, právní, environmentální, sociální a politické výzvy. Je potěšující, že privátní i veřejný sektor vnímají, že hlavním přínosem technických norem není účelové navyšování regulace, ale naopak že využívání technických norem vede k lepšímu fungování vnitřního trhu EU, je základním nástrojem pro zajištění volného pohybu zboží, služeb i osob, stimuluje růst a inovace a zejména posiluje konkurenceschopnost ČR v rámci EU i mezinárodně, a to včetně, či zejména, podniků malých a středních.

Tento stav a vnímání společnosti nejsou ale samozřejmé, je třeba na nich dále pracovat a posilovat je. Normy jsou totiž jedním z nástrojů pro ochranu oprávněného zájmu, tedy nástrojem pro ochranu zdraví a bezpečnosti osob, majetku, životního prostředí, a v neposlední řadě pro ochranu spotřebitele. A aby takový nástroj byl skutečně efektivní, je třeba nejen správné nastavení procesů v rámci tvorby technických norem, ale také robustní podpora používání technických norem účastníky trhu. K tomu (ostatně stejně jako při tvorbě norem) je naprosto stěžejní spolupráce se zainteresovanými stranami. V tomto spektru je zvláště třeba zdůraznit slabší účastníky trhu, např. zástupce spotřebitelů, ale také malé a střední podniky, mikro-podniky, živnostníky atp. V tomto stručném úvodním slově není prostor pro rekapitulaci, co ČAS na tomto poli koná. Podpora publikace, v níž je toto úvodní slovo prezentováno, je toho příkladem.

Podpora pravidel praxe zaměřených na bezpečnost provozu dětských hřišť a sportovišť je téma, kterému se ČAS dlouhodobě věnuje. Ať už tím, že sama vydává popularizační publikace na toto téma – příkladem budiž loni vydaný bohatě ilustrovaný výklad souboru technických norem ČSN EN 1176-X Zařízení hřišť – bezpečnost na evropských hřištích, anebo podporuje subjekty, které se aplikací technických norem v praxi dlouhodobě zabývají. Tyto aktivity jsou v souladu s naplňováním Strategie rozvoje technické normalizace v ČR 2019–2023, neboť její součástí je právě vydávání příruček správné praxe – ve vazbě na odbornost v podnikání, kvalitu výrobků a služeb, výchovu a vzdělávání atd.

Cílovou skupinou pro používání těchto pravidel praxe jsou provozovatelé veřejných zařízení určených pro hry a sport dětí a mládeže. Věřím, že předkládaná publikace přinese provozovatelům užitek. Přínos pro všechny malé uživatele hřišť a sportovišť je zřejmý a přispění k eliminování starostí jejich dospělému doprovodu rovněž. To, že jsou pravidla praxe registrována v systému pravidel správné praxe spravovaném Hospodářskou komorou ČR, jen posiluje jejich kredibilitu.

Mgr. Zdeněk Veselý, generální ředitel ČAS

ÚVODNÍ SLOVO VICEPREZIDENTA HOSPODÁŘSKÉ KOMORY ČR

Hospodářská komora České republiky (HKČR) je nejvýznamnějším reprezentantem podnikatelské sféry, její činnost je navíc zakotvena zákonem, takže je jediným zákonným zástupcem podnikatelů (mimo oblast spravovanou Agrární komorou). Posláním HKČR je vytvářet příležitosti pro podnikání, prosazovat a podporovat opatření, která přispívají k rozvoji podnikání v ČR, a tím i k celkové ekonomické stabilitě státu.

HKČR v rámci své působnosti dbá na to, aby její členové vykonávali podnikatelskou činnost odborně a v souladu s obecně závaznými právními předpisy. A ke zvýšení kvality života, ochrany veřejného zájmu a pro naplnění daných legislativních závazků provádí HKČR registraci pravidel praxe. Jsem velmi rád, že do spektra dosud vydaných a registrovaných pravidel praxe nyní přibývají pravidla zaměřená na bezpečnost provozu dětských hřišť a sportovišť. Jejich účel totiž nepochybně směřuje k prevenci úrazů dětí a mládeže, a to je přínos, který všichni jistě vítáme a oceňujeme.

Pro mne je vytvoření těchto pravidel příkladem úžasné a plodné spolupráce v rámci struktur HKČR i dalších partnerů: ideový záměr byl projednán v rámci Sekce kvality HKČR; navrhovatelem pravidel pro registraci v systému HKČR je autorizované živnostenské společenstvo začleněné v HKČR – Komora SOTKVO; zpracovatelem a odborným garantem za tvorbu a přípravu k vydání byl Kabinet pro standardizaci, o. p. s., rovněž člen HKČR; vydavatelem tištěné verze je Sdružení českých spotřebitelů, z. s.; a konečně, finanční podporu zpracování a tištěného vydání pravidel poskytla Česká agentura pro standardizaci, s. p. o. Kéž by každé partnerství stran při realizaci projektů bylo završeno takovým výsledkem.

Používání těchto pravidel praxe je směřováno zejména (byť nejenom) na provozovatele veřejných zařízení určených pro hry a sport dětí a mládeže. Věřím, že Pravidla praxe s akcentem na nezávislost a odbornost inspekcí jim přinesou užitek, který bude benefitem pro všechny malé uživatele hřišť a sportovišť a který co nejvíce eliminuje starosti jejich dospělému doprovodu.

Roman Pommer, viceprezident HKČR

Gesce: Živnosti a řemesla, Mistrovská zkouška, Bezpečnost, Kvalita, Vyhrazená technická zařízení

ÚVOD – PŘEDMĚT A OBSAH PRAVIDEL PRAXE

Publikace **BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ – Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele** („Pravidla praxe“) vznikala průběžně v letech 2021–2022 za finanční podpory České agentury pro standardizaci (ČAS). S cílem podpory kredibility byla Pravidla praxe zpracována a schválena podle Metodických pokynů pro plánování, tvorbu a schvalování Pravidel správné praxe HKČR. Cílem bylo připravit plně aktuální výklad technických norem pro provoz dětských hřišť a sportovišť určený zejména provozovatelům těchto veřejných zařízení, ale nejenom jim.

Výstavba a provoz dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen a podobných zařízení určených pro děti a mládež (dále jen „veřejná zařízení“) jsou nezastupitelným vkladem pro přirozený rozvoj osobnosti dítěte. Veřejná zařízení nabízejí prostor pro vhodné trávení volného času s využitím pohybových aktivit.

Důležitost hry a pohybu je pro fyzický i mentální vývoj dítěte nebo mladistvého bohatě dokumentována a prokázána. Zdůrazňována je i v úvodech evropských norem, které se k tématu vztahují, včetně hlediska rovnováhy mezi významem hry/pohybu a bezpečností prvku a celého zařízení. Stejně to platí i pro sportovní prvky a zařízení. Problematice se podrobněji věnuje studie podpořená Radou kvality ČR (2020) pod názvem „Bezpečné dětské hřiště a sportoviště – jak na to? Desatero zásad od projektu po provoz hřišť a sportovišť“ (v dalším textu jen „Studie Rady kvality Desatero zásad“). Významu hry a pohybu pro dítě a mladistvého je tam věnována celá kapitola „Záměr a cíle pro budování hřišť či sportoviště“. Studie v této kapitole shrnuje následující teze:

- Deprivace z nedostatku hry je pro dítě těžkou újmou, kterou si nese po celý život.

- Výstavba a provoz veřejných zařízení určených pro děti a mládež jsou nezastupitelným vkladem pro zdravý rozvoj (vývoj) dětí a mládeže.
- Veřejná zařízení nabízejí prostor pro vhodné trávení volného času s využitím pohybových aktivit. Je důležité, aby byla hřiště vysoce stimulujícími místy, která usnadňují hru, rozvoj a učení se všem dětem, včetně dětí s menším postižením a jejich zvláštních potřeb.
- Nezbytná míra bezpečnosti a co možná nejvíce volného prostoru pro hru a sport jsou při vytváření herních a sportovních ploch klíčovými předpoklady.

O vyvážený pohled mezi účelem a bezpečností při navrhování, budování a provozu veřejných zařízení se již několik desítek let snaží evropské normy, přičemž některé z nich jsou zapracovávány i do mezinárodních ISO norem na globální úrovni. Co se právních předpisů týče, pro členské státy EU nejsou na evropské úrovni v této oblasti přijata žádná závazná harmonizující opatření (směrnice či nařízení). O to podstatnější je v této oblasti statut evropské normy. Částečně to platí i pro Českou republiku, kde sice jistou regulaci máme, ovšem jen pro uvádění herních prvků na trh, nikoliv pro jejich provoz.

Doposud byla vydána celá řada evropských norem týkajících se herních a sportovních prvků pro veřejná zařízení (soubory norem EN 1176-x, EN 91-x nebo EN 12572-x a další), jež reflektují dosavadní zkušenosti a nové poznatky. Vznikají i normy nové a stávající procházejí pravidelnými revizemi. Jedná se o velmi rozsáhlý soubor technických specifikací a požadavků. Je přitom zásadní, aby se všichni zapojení odborníci a zainteresované strany v celém tomto rozsáhlém souboru odborných informací dobře orientovali a byli

způsobí ho ve svých oblastech působení správně používat – ať už se jedná o projektanty, dodavatele, subjekty/osoby pověřené posuzovat shodu s normou a vykonávat související certifikace v oblasti herních prvků nebo o inspektory provádějící jednotlivé stupně a druhy inspekci (kontrol).¹

Podobné zákonné požadavky ale NELZE přímo aplikovat na **provozovatele** hřišť a sportovišť. Přitom jejich odpovědnost z hlediska možných škod na zdraví či životě malých uživatelů veřejných hřišť je velká a z hlediska právního výkladu i tzv. „generální“. Proto jsou pro ně zpracovávány nejrůznější metodické a interpretační materiály, jež jsou cíleně zaměřovány na zodpovědné zajišťování řádného provozu. Z některých vycházíme i při zpracování Pravidel praxe a souhrnně jsou uvedeny v Bibliografii.

Pravidla praxe mají ambici být pro provozovatele důležitým nástrojem v popsaném smyslu. Plně zohledňují dosavadní vývoj evropské normalizace v tomto oboru, stejně jako další nástroje a dokumenty, včetně nadresortních programů, jako jsou Zdraví 21 (MZ), Národní politika kvality a Národní program Česká kvalita (MPO) aj. Publikace by měla přispět k posílení správných postupů pro bezpečný provoz dětských hřišť a sportovišť s důrazem na prevenci dětských úrazů. Cílem je tak správná aplikace technických norem na základě aktuálních praktických, technologických či vědeckých znalostí a zkušeností.

Pravidla praxe jsou určena provozovatelům a statutárním zástupcům všech veřejných zařízení a objektů, ve kterých se nachází zařízení herních prvků s charakterem dětského hřiště nebo prvky sportovního charakteru. Zejména se jedná o:

- veřejnou správu (provozující veřejná dětská i sportovní hřiště a sportoviště);
- jesle, mateřské školy;
- školství (obecné školy a školská zařízení vedená ve školském rejstříku);
- komerční a zájmovou sféru (supermarkety, hotely, restaurace, nemocnice, ústavy, čerpací stanice, centra pro volný čas, dětské koutky, herny, rekreační zařízení);
- tělocvičné jednoty, tělovýchovná sdružení, sportovní kluby, fitness centra;
- majitele domů, bytová družstva či společenství vlastníků jednotek.

Je nicméně potřeba vnímat, že Pravidla praxe jsou základním východiskem také pro inspektory dětských hřišť a sportovišť, kteří zařízení kontrolují, a tvoří tak nedílnou součást provozu po celou dobu jejich životnosti. Praxe ukázala, že certifikovaný inspektor – osoba nezávislá a odborně způsobilá – je trvalou oporou pro provozovatele herních a sportovních zařízení k zajištění řádného provozu.

A naopak, Pravidla praxe se nezabývají výrobky a souvisejícím provozem, na které se vztahují předpisy a normy na hračky a plovoucí předměty pro volný čas používané na vodě i ve vodě. Provozovatelé i těchto veřejných zařízení však mohou přiměřeně využít postupů popsaných v Pravidlech praxe ku prospěchu svému i uživatelů jejich služeb.

Upozorňujeme také, že ačkoliv byla Pravidla praxe připravena v souladu s platnými právními předpisy, jejich cílem ani reálnou ambicí NENÍ jejich doslovná rekapitulace a citace ustanovení souvisejícího práva. Připomínáme proto, že dodržování a uplatňování Pravidel praxe nijak nezbavuje provozovatele

¹ V kapitole 2. Vybrané termíny a definice vysvětlujeme použitím pojmů inspekce a kontrola (a inspektor a kontrolor) v českých normách. V Pravidlech praxe upřednostňujeme použití výrazu inspekce, inspektor, nicméně jedná se o synonyma.

povinnosti dodržovat zákonné požadavky právních předpisů. Pravidla jsou výkladem

souvisejících technických norem s využitím dalších dokumentů a podkladů.

1. VÝCHODISKA PRO ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNÉHO PROVOZU

1.1 Legislativní rámec

V této kapitole nastíníme základní legislativní rámec, který vymezuje zákonné požadavky pro zajištění bezpečného provozu herních a sportovních veřejných zařízení určených pro děti a mládež.

Česká republika má zavedený závazný postup pro posuzování shody herních prvků pro dětská hřiště před jejich uvedením na trh. Mezi stanovené výrobky se totiž řadí „zařízení dětských hřišť“ pod skupinu tzv. prostředků lidové zábavy, a to ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, v platném znění (v dalším textu jen „zákon o technických požadavcích na výrobky“), zákona č. 90/2016 Sb. o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh (v dalším textu jen „zákon o posuzování shody“) a prováděcího předpisu k prvnímu z uvedených – nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, v platném znění (v dalším textu „nařízení vlády 173/1997 Sb.“).

Shodu herního prvku posuzuje a potvrzuje vydáním certifikátu autorizovaná osoba.² Certifikaci podléhají i další prvky a zařízení řazená do této skupiny, např. zařízení pro uživatele kolečkových sportovních potřeb (skateboardgová hřiště, nafukovací herní zařízení apod.).

Za splnění základních požadavků na výrobky se považuje naplnění odpovídajících požadavků příslušných českých technických norem přejímajících normy evropské. Normy ve vztahu k provádění nařízení vlády 173/1997 Sb. mohou být oznámeny ve Věstníku ÚNMZ³ jako tzv. normy určené. Splnění určené normy nebo splnění jejích částí se považuje v rozsahu a za podmínek stanovených v technickém předpisu za splnění těch požadavků stanovených technickými předpisy, k nimž se tato norma nebo její části vztahují.

Po prokázání shody vydáním certifikátu musí výrobce vypracovat prohlášení o shodě, které je součástí technické dokumentace k výrobku. Odběratel (provozovatel) je oprávněn si vyžádat certifikát a zprávu o provedené zkoušce autorizované osoby.

Povinné posouzení shody herních prvků pro dětská hřiště neplatí pro sportovní prvky a nářadí pro sportoviště a tělocvičny. To však neznamená, že by tyto prvky neměly splňovat požadavky příslušných ČSN EN nebo že by neměly procházet systémem inspekce. I zde je mimo jiné kladen důraz na vyloučení umístění nežádoucích předmětů na sportovní plochy, které mohou vytvářet riziko pro sport. V oblasti bezpečnosti je proto zásadní zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, v platném znění (v dalším jen „zá-

2 Seznam autorizovaných osob a oznámených subjektů dostupný na webu ÚNMZ (<https://www.unmz.cz/statni-zkusebnictvi/autorizovane-osoby-oznamene-subjekty/seznam-ao-a-os-uno/>).

3 Dostupný na webu ÚNMZ: <https://www.unmz.cz/obecne/vestnik-unmz/>

kon obecné bezpečnosti výrobků“), jenž v ČR transponuje evropskou směrnici o obecné bezpečnosti výrobků. Cílem tohoto zákona je zajistit, aby výrobky uváděné na trh nebo do oběhu byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví pro spotřebitele bezpečné i v případech, kde neexistuje konkrétní specifická regulace. Za bezpečný výrobek je pak považován výrobek, který je ve shodě s požadavky příslušných technických norem.

Shodu s požadavky normy u herních prvků a některých dalších výše uvedených prvků dokládá vydaný certifikát. Pro sportovní prvky může být „dobrovolné“ rozhodnutí výrobce či dovozce, zda prvek certifikovat, „posíleno“ smluvně zakotveným požadavkem investora/budoucího provozovatele na dodání takového certifikátu. Posouzení shody s normou pro jednotlivé herní prvky se nevztahuje na vlastní **provozovaný** herní či sportovní prvek používaný ve veřejném zařízení. Certifikát je obvykle vystavený pro prototyp výrobku před jeho instalací. Z tohoto důvodu je důležité provést inspektorem nezávislé posouzení vyžadované evropskými normami (viz inspekce po instalaci, kap. 7). Ověřuje se, zda je prvek dobře umístěný, či zde nejsou montážní závady, které by mohly pro uživatele představovat riziko, atd.

Certifikáty k herním prvkům, jak je uvedeno výše, se proto nemohou vztahovat na prvky po jejich instalaci na veřejné zařízení. Z tohoto důvodu je důležité provést inspektorem nezávislé posouzení (tzv. inspekce po instalaci), vyžadované evropskými normami. Ověřuje se, zda je prvek dobře umístěný, či zde nejsou montážní závady, které by mohly pro uživatele představovat riziko.

1.2 Technické normy

Z předcházející kapitoly vyplývá, že specifická regulace předmětného oboru se týká pouze uvádění herních prvků na trh, ale už

Při hodnocení nebezpečných látek v zařízení a povrchu hřiště je třeba vycházet z obecně platných předpisů, jako je například a zejména Nařízení (ES) 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, včetně jeho následných změn (dále jen „nařízení REACH“). Nařízením Komise (EU) 2021/1199 ze dne 20. července 2021 se mění příloha XVII nařízení REACH, pokud jde o polycyklické aromatické uhlovodíky 1-5 (PAU) v granulích nebo mulčích používaných jako výplňový materiál na hřištích s umělým trávníkem nebo v sypké formě na hřištích či sportovištích.

Požadavky na provoz venkovních hracích ploch jsou dány zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění (v dalším textu jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“), a prováděcím předpisem k tomuto zákonu (vyhláška č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů).

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (v dalším textu jen „občanský zákoník“), je zásadní z hlediska vymezení odpovědnosti provozovatele za způsobené škody a újmy uživatelů veřejného zařízení.

Seznam vybraných právních předpisů souvisejících s problematikou veřejných zařízení pro děti a mládež je uvedený v Bibliografii Pravidel praxe; průběžně aktualizovaná verze je dostupná na stránkách www.overenehriste.cz.

nikoliv prvků pro sportoviště. Bohužel zatím ani **provoz** veřejných zařízení, tedy dětských hřišť a sportovišť, není regulován nebo spe-

cificky upraven právními předpisy (nicméně se jedná o lapidární zjednodušení a odkazujeme na předcházející kapitolu).

V této kapitole představíme základní soubor technických norem a souvisejících dokumentů, které v předmětném oboru považujeme za nejdůležitější a na jejichž výklad Pravidla praxe zaměřují svoji pozornost.

Za tvorbu evropských norem v této oblasti odpovídá Evropský výbor pro normalizaci (Comité Européen de Normalisation, v dalším jen „CEN“).⁴ Členy jsou národní normalizační orgány členských států EU a EFTA, a dále za specifických podmínek i některé přidružené země. Do pracovních skupin technických komisí CEN jsou zapojeny desetitisíce expertů. Členové musí zajistit, aby schválené evropské normy byly ve velmi krátké době šesti měsíců zavedeny do národních soustav technických norem a zároveň aby byly zrušeny případné konfliktní normy. Přijetí norem na národní úrovni se tak často v první fázi děje převzetím originálu a po rozhodnutí ČAS na základě požadavků zapojených zainteresovaných stran se v další fázi může norma převzít do národní soustavy překladem. Překlad normy může finančně podpořit některé z ministerstev, případně zainteresovaná strana.

Na dalších řádcích se již budeme zabývat konkrétními technickými normami vztahujícími se k problematice dětských hřišť a sportovišť. Uvedené normy jsou plně aplikovatelné ve vztahu k posuzování shody podle nařízení vlády 173/1997 Sb., a mohou být proto v ČR vyhlášeny ve Věstníku ÚNMZ jako „určené normy“ ve smyslu zákona o technických požadavcích na výrobky.

ČSN EN 1176-1 ed. 2:2018, Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 1: Obecné bez-

pečnostní požadavky a zkušební metody (dále jen „ČSN EN 1176-1“) je českou verzí evropské normy z roku 2017. Norma je zavedena překladem.

Změn oproti předchozímu vydání z roku 2008 je hned několik a zahrnují upřesnění technických požadavků na dětská hřiště z hlediska jejich bezpečnosti. Na rozdíl od normy ČSN EN 1176-7, o které bude řeč níže, je ČSN EN 1176-1 určena projektantům, výrobcům a dodavatelům a v neposlední řadě inspektorům herních prvků a dětských hřišť souhrnně. Stanovuje velmi konkrétní bezpečnostní požadavky jak pro trvale instalované herní prvky a povrchy veřejného dětského hřiště, tak pro použité materiály a konstrukce herních prvků. Proto ji lze považovat za klíčovou pro subjekty provádějící zkoušení a certifikaci prvků podle zákona o technických požadavcích na výrobky a dále pro inspektory provádějící inspekce, a to zejména těch „nejvyššího“ stupně, rozumí se nezávislé inspekce po instalaci nebo hlavní roční inspekce.

Kapitoly normy 5, „Ověřování shody a protokoly“, 6, „Informace dodané výrobcem/dodavatelem“ a 7, „Značení“ se však dotýkají i provozovatelů. Proto i tato norma bude předmětem jejího přiblížení v Pravidlech praxe.

Norma ČSN EN 1176-1 věnuje také pozornost vyloučení toxicity (čl. 4.1.1, 4.1.6) pro herní prvky nebo pro povrchy tlumící dopad, přičemž pro naplnění požadavku je zásadní evropské nařízení REACH.

ČSN EN 1176-7:2020, Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 7: Pokyny pro instalaci, kontrolu, údržbu a provoz (dále jen „ČSN EN 1176-7“) je českou verzí evropské normy z roku 2020. Norma je zavedena překladem.

⁴ Není zapotřebí zde podrobněji zmiňovat další evropské orgány – CENELEC (Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice) nebo ETSI (Evropský ústav pro telekomunikační normy), které v technické normalizaci také působí.

I zde došlo k několika změnám oproti předchozímu vydání. Byly aktualizovány návody na základě zkušeností s používáním předchozí verze z roku 2008, např. odkazem na jiné části EN 1176 při provádění inspekcí. Výsledkem byly např. následující změny:

- a) formulace upraveny do souladu s ČSN EN 1176-1, jejíž revize byla ukončena v krátkém předstihu před revizí části 7;
- b) doporučení převážně transformovaná na požadavky;
- c) odstavce o inspekcích a údržbě byly přeformulovány a rozděleny do samostatných částí, neboť proces inspekce má být oddělen od údržby;
- d) byly aktualizovány termíny a definice, např. týkající se nezávislosti inspekce (resp. inspektorů).

Předmětná ČSN pak zaznamenala upřesnění překladu některých dalších pojmů, např. ohledně odborné způsobilosti inspektorů.

Norma je určena pro zařízení dětských hřišť (dále „herní prvky“), povrchy a připojená zařízení, např. vstupní branky, oplocení, lavičky, koše, zastínění atd. (souhrnně též „mobiliiá“). Je výslovně **určena pro provozovatele hřiště**, kterého norma definuje v čl. 3.4 jako osobu nebo organizaci, která vlastní, provozuje, dohlíží a/nebo odpovídá za dětské hřiště jako celek, aby jim pomohla při vypracování režimu inspekce a údržby dětského hřiště.

Předmětná norma dále stanovuje požadavky na provoz dětských hřišť v různých fázích a pohledech, kterými jsou zejména instalace herních prvků, popřípadě mobiliiáře, na provádění inspekce, údržby nebo vedení související dokumentace. Interpretace požadavků normy je předmětem Pravidel praxe v dalších kapitolách.

Bezpečnostní požadavky pro specifické herní prvky dětského hřiště najdeme v dalších

částech této normy, případně i v dalších normách a normativních dokumentech. V Pravidlech praxe nebudeme specifické normy pro jednotlivé typy prvků (kolotoče, skluzavky, houpačky atd.) blíže popisovat, neboť pro náš výklad, určený zejména provozovatelům, nejsou relevantní z důvodu jejich velké technické náročnosti. Pro inspekce přímo zajišťované provozovatelem jsou tyto specifické části normy zbytné. Seznam (s uvedením roku vydání ČSN) následuje:

Části ČSN EN 1176 – Zařízení a povrch dětského hřiště

- *Část 1: Obecné a bezpečnostní požadavky a zkušební metody (2018)*
- *Část 2: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro houpačky (2018)*
- *Část 3: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro skluzavky (2018)*
- *Část 4: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro lanovky (2019)*
- *Část 5: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro kolotoče (2019)*
- *Část 6: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro kolébačky (2018)*
- *Část 7: Pokyny pro instalaci, kontrolu, údržbu a provoz (2020)*
- *Část 10: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro zcela ohrazená dětská zařízení (2009)*
- *Část 11: Další specifické bezpečnostní požadavky a zkušební metody pro prostorové sítě (2015)*

Ostatní normativní dokumenty

ČSN EN 1177:2018, *Povrch dětského hřiště tlumící náraz – Zkušební metody pro stanovení tlumení nárazu* je českou verzí evropské normy z roku 2018. Zavedena překladem.

TNI CEN/TR 17207:2020, *Dětská hřiště a rekreační sportovní zařízení – Rámec pro odbornou způsobilost inspektorů dětských hřišť* (v dalším jen „TNI CEN/TR 17207“) je přejetou verzí dokumentu informativního charakteru, technické zprávy, CEN/TR 17207 z roku 2018 (bez českého překladu).

Dokument definuje odbornou způsobilost inspektorů, stanovuje jejich nezávislost, ale také náležitosti inspekčních zpráv/protokolů. Kapitola 3. obsahuje termíny a definice (např. typy inspekce). Ustanovením definic a pojmů, které mají obecný přesah, ji proto řadíme mezi základní normativní dokumenty, ze kterých v Pravidlech praxe vycházíme. Plnou integritu do systému bezpečného provozu dětských hřišť a sportovišť podtrhují přímé odkazy do tohoto dokumentu z normy ČSN EN 1176-7. V dalším textu se ještě k dokumentu vrátíme a jeho podstatu blíže vysvětlíme.

Ve vztahu ke sportovním prvkům a vybavení byla vydána rozsáhlá řada evropských norem, vesměs převzatých do soustavy ČSN. V seznamu, na který dále odkazujeme, jsme je pro přehlednost rozčlenili do několika skupin. V každé je nejméně jedna norma, která má obecný charakter pro danou skupinu, včetně některých požadavků na provoz. V principu jsou tyto podmínky a požadavky na provoz velmi podobné, až identické s požadavky norem pro dětská hřiště, a to zejména u nově revidovaných nebo nových evropských norem. Dá se očekávat, že se tento soulad bude dále s novými revizemi prohlubovat. Je velmi důležité, že jsou ve více případech „sportovní“ normy vydány jako „mandátové“, tedy vypracované CENem na základě pověření a zakázky Evropské komise (EK), ke směrnici o obecné bezpečnosti

výrobků. Jako takové byly vyhlášeny v Úředním věstníku EU (OJEU). Prokázána shoda s takovou normou je zároveň i dokladem o splnění požadavků uvedené legislativy o obecné bezpečnosti výrobků. Níže uvádíme několik příkladů skupin včetně norem, které se k nim vztahují.

V jednotlivých skupinách, do kterých jsme normy pro sportovní prvky a vybavení zařadili, uvádíme také příklady norem obecných, které zastřešují další specifické normy dané skupiny.

- **Gymnastické nářadí**; norma ČSN EN 913:2022 *Gymnastické nářadí – Obecné bezpečnostní požadavky a metody zkoušení* je příkladem takové obecné „mandátové“ normy, jak je popsáno výše. Specifické požadavky na konkrétní nářadí anebo náčiní, jako jsou bradla, tělocvičné bedny, kladiny, žíněnky pro různé účely, stanovují další navazující normy, ze kterých uvádíme např. ČSN EN 914 (bradla), ČSN EN 916 (tělocvičné bedny), ČSN EN 12196 (kůň a koza), ČSN EN 12197 (hrazda) nebo ČSN EN 12655 (gymnastické kruhy) apod.
- **Stacionární tréninková zařízení**; základní obecnou normou pro tato zařízení je ČSN EN ISO 20957-1 *Stacionární tréninková zařízení – Část 1: Základní bezpečnostní požadavky a zkušební metody*. Další části této normy (Části 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10) upravují požadavky na specifická zařízení, jako jsou např. tréninková zařízení pro posilování, veslování, procvičování horní části těla nebo tréninkové cyklotrenažéry a rotopedy, šlapadla nebo simulátory schodů atd.
- **Vodní skluzavky**; pro tuto skupinu stanovují obecné požadavky normy ČSN EN 1069-1 *Vodní skluzavky – Část 1: Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení* a ČSN EN 1069-2 *Vodní skluzavky – Část 2: Pokyny*, z nichž první definuje bezpečnostní ukazatele a požadavky a druhá zavádí pokyny pro užívání, provoz a údržbu. Obě části pokrývají i veš-

keré potřebné požadavky, tudíž nebylo zapotřebí přijímat jiné dílčí, specifické normy.

- **Skateparky, parkury, lezecké/bouldeřinogové stěny;** v této skupině jsme spojili hned několik adrenalinových zařízení. Na tomto místě zmíníme alespoň normu pro skateparky ČSN EN 14974 *Skateparky – Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení*, která je pro náš výklad důležitým zdrojem s horizontálním významem. Mimo náš zájem by neměla zůstat ani norma upravující požadavky na oblíbené lezecké stěny (ČSN EN 12572-1, 2 a 3).

Bez hlubšího popisu ještě zmiňme, že další oblasti normalizace pro sport jsou **fitness**

venkovní a fitness centra, lanové dráhy nebo **zařízení hracích ploch** pro fotbal, házenou atd.

Existuje jedna všeobecná **horizontální norma pro sportovní zařízení**, a sice ČSN EN 15312 *Víceúčelové sportovní zařízení s volným přístupem – Funkční a bezpečnostní požadavky a metody zkoušení*.

Dílčí seznam technických norem je uveden v Bibliografii a průběžně aktualizovaný seznam všech norem souvisejících s problematikou veřejných zařízení pro děti a mládež je pak dostupný na stránkách www.overenehriste.cz.⁵

1.3 Metodiky, správné praxe a další zdroje informací

Zpracování metodických návodů, informací či doporučení věnovala v minulých letech pozornost řada subjektů, včetně státních orgánů. Tématu se věnovalo Ministerstvo zdravotnictví (prostřednictvím Státního zdravotního ústavu) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

SZÚ vydal v r. 2020 přepracované doporučení, které nahradilo dokument z r. 2002. Shrnuje ve smyslu evropských norem povinnosti výrobce vůči dodavateli, provádění montáže aj., ale principiálně se soustředí na doporučení pro provozovatele, včetně aplikace inspekci zařízení pro děti a mládež, a to jak pro hřiště, tak sportoviště. Konkrétně článek 7 se věnuje venkovním hracím plochám s ohledem na základní hygienické požadavky pro provoz ve smyslu zákona č. 285/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Metodický dokument MŠMTV shrnuje ve smyslu evropských norem pravidla praxe pro provoz veřejných zařízení v resortu školství.

Několik publikací k věci zpracoval Kabinet pro standardizaci ve spolupráci s dalšími

partnery (Sdružení českých spotřebitelů, Komora SOTKVO). Odbornou podporu a spolupráci tyto nástroje nacházely u Národního koordinačního centra prevence úrazů násilí a podpory pro děti. Systematičnost přístupu oficiálně podpořilo i Ministerstvo vnitra prostřednictvím odboru prevence kriminality.

Přesné citace uvedených dokumentů uvádíme v Bibliografii. Soupis všech dalších zdrojů souvisejících s problematikou veřejných zařízení pro děti a mládež je dostupný na stránkách www.overenehriste.cz.⁶

Na tomto místě chceme upozornit, že ÚNMZ/ČAS poskytuje snadný, rychlý a cenově dostupný online přístup k českým technickým normám a normalizačním dokumentům prostřednictvím portálu ČSN online. Podrobné informace a vstup do ČSN online naleznete zde:

<http://csnonlinevstup.agentura-cas.cz/jak.aspx>.

Základní informace o ČSN a TNI jsou dostupné zdarma na:

<http://seznamcsn.agentura-cas.cz/>.

5 <https://www.overenehriste.cz/dokumenty/predpisova-zakladna.php>

6 <https://www.overenehriste.cz/dokumenty/predpisova-zakladna.php>

2. VYBRANÉ TERMÍNY A DEFINICE

V Pravidlech praxe nepřejímáme v širším měřítku termíny, pojmy a definice zaváděné příslušnými normami, ale pouze ty, které považujeme z hlediska tohoto textu za nejdůležitější. Některé další pojmy vysvětlujeme přímo v textu na příslušném místě. Na ostatní odkazujeme vážné zájemce do konkrétních norem.

Následující vybrané termíny a definice jsou většinou přejaty z norem ČSN EN 1176-1, ČSN EN 1176-7 a TNI CEN/TR 17207:2020. Některé pojmy uvedené normy specificky sice nedefinují, jsou však používány v kontextu Pravidel praxe, a proto je zde uvádíme.

Herní prvek dětského hřiště (ČSN EN 1176-1, čl. 3.1, anglicky *playground equipment*) je zařízení a konstrukce včetně součástí a konstrukčních prvků, se kterými nebo na kterých si děti mohou hrát venku nebo uvnitř, ať už samostatně nebo ve skupinách, podle svých vlastních pravidel či z vlastních důvodů ke hraní, jež se mohou kdykoliv změnit.

Pozn.: V normách je herní prvek definován jako „zařízení“ (zařízení pro dětská hřiště). Protože v Pravidlech praxe poskytujeme návod pro bezpečný provoz „veřejných zařízení“ jako celku, sestávajícího z více i mnoha jednotlivých výrobků – prvků, bylo nutno zde zavést odlišné pojmy. Tento přístup platí samozřejmě i pro sportoviště.

Sportovní prvek sportovního hřiště, tělocvičny apod. (v normách tento termín není zaveden) je zařízení a konstrukce včetně komponentů a konstrukčních prvků, které jsou určeny k rozvíjení pohybových dovedností a ke zvyšování tělesné zdatnosti uživatelů.

Venkovní hrací plocha je plocha určená pro hry a sport dětí a mladistvých, která k tomuto účelu byla kolaudována (zákon o ochraně veřejného zdraví, Díl 2, § 7 a násl.).

Pozn.: *Venkovní hrací plochy jsou veřejně přístupné plochy určené pro hry dětí a musí mít svého provozovatele, aby*

byla splněna základní podmínka pro předpoklad, že jsou při jejich provozu hygienické požadavky na ně kladeny dodržovány. Takové plochy také podléhají státnímu zdravotnímu dozoru a kontrole plnění povinností vyplývajících z právních norem provádějí orgány ochrany veřejného zdraví (KHS). Zaměřují se při nich na dodržování provozního řádu, provádění údržby, zabezpečení pískoviště proti znečištění a popřípadě zajišťují laboratorní vyšetření písku prostřednictvím státem akreditovaných laboratoří. Při odběru vzorku písku se pracovníci provádějící odběr řídí metodickým pokynem Státního zdravotního ústavu. (Citace vyjádření KHS Vysočina)

Venkovní plocha škol a školských zařízení je plocha určená ke sportu a venkovnímu pohybu dětí, žáků a studentů, jež je využívána v rámci vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb; plocha je nedílnou součástí škol a školských zařízení.

Veřejné zařízení je dětské hřiště, sportoviště, tělocvična, sportovní zařízení a další veřejně přístupné objekty a zařízení, ve kterých se nacházejí herní prvky s charakterem dětského hřiště, dětského koutku nebo s prvky sportovního charakteru, které nemá charakter soukromého užívání (např. soukromá zahrada) a má minimálně jeden herní či sportovní prvek.

Provozovatel (ČSN EN 1176-1, čl. 3.4, anglicky *operator*) je osoba nebo organizace, která vlastní, provozuje, dohlíží anebo odpovídá za dětské hřiště jako celek.

Poznámka: Vlastníkem/provozovatelem mohou být různé právní subjekty. Pro účely Pravidel praxe jsou označovány jako provozovatel.

Inspekce (kontrola) (anglicky *inspection*); inspekci se rozumí přezkoumávání k trvalému zajištění bezpečného provozování a používání dětského hřiště (ČSN EN 1176-7, čl. 3.1 TNI CEN/TR 17207:2020).

Inspektor (ČSN EN 1176-7, čl. 3.1 TNI CEN/TR 17207:2020, anglicky *inspector*) je osoba odborně způsobilá k provádění inspekcí herních zařízení.

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA: Technické normy v oboru hřišť a sportovišť nejsou zcela sladěny v používání pojmů inspekce, resp. kontrola. V ČSN se dosud anglický termín *inspection* překládal jako kontrola. Pro osoby vykonávající kontrolu se ustálil pojem *inspektor*, ačkoliv v běžné praxi se nadále nezdíka používá pojem *kontrolor*. Uvedené výrazy tedy bezproblémově považujeme za synonyma. V Pravidlech praxe je přednostně používán pojem *inspekce*, *inspektor*, s výjimkou případů, kdy se jedná o citaci normy, kde je pak použito v normě použitého výrazu *kontrola*.

Odborná způsobilost (TNI CEN/TR 17207:2020, čl. 3.2, ČSN EN 1176-7, čl. 3.1; anglicky *competence*); odbornou způsobilostí se rozumí získané a prokázané odborné dovednosti a znalosti k provádění daného úkolu (rozumí se inspekčních úkonů) na základě vhodného a dostatečného výcviku.

Pozn.: V některých oborech technické normalizace, např. v oblasti posuzování shody, je však udržován překlad anglického termínu *competence* jako kompetence. Význam obou českých ekvivalentů je všeobecně chápán a plně akceptován ve smyslu zde citované definice „odborná způsobilost“.

Odborně způsobilá osoba (ČSN EN 1176-7, čl. 3.3, anglicky *competent person*) je osoba vhodně vyškolená, s odbornými znalostmi a praktickými zkušenostmi pro provádění požadovaného úkolu.

Pozn.: Úrovně znalostí požadované různými úrovněmi inspektorů, aby byli odborně způsobilí, jsou uvedeny zejména v CEN/TR 17207, čl. 5.1. Odborně způsobilou osobou může být provozovatel, inspektor, zaměstnanec výrobce nebo jiný subjekt, avšak vždy z povahy prováděné činnosti a stupně kontroly; např. pro výkon hlavní roční inspekce nebo inspekce po instalaci musí být inspektor nezávislý a musí prokázat nejvyšší úroveň odborné způsobilosti.

Nezávislá osoba (ČSN EN 1176-7, čl. 6.2.2, anglicky *impartial*) je nestranná odborně způsobilá osoba, která se přímo nepodílela na instalaci a neodpovídá za případné opravy nebo provozní výdaje (viz CEN/TR 17207, kodex chování a další text Pravidel praxe).

Pozn.: Viz též ČSN EN ISO/IEC 17000, kde je v čl. 5.3 definována nestrannost (*impartiality*) – jako objektivita s ohledem na výsledek činnosti posuzování shody, přičemž objektivitu lze chápat jako nepodjatost nebo vyloučení střetu zájmu, a dále v čl. 5.4 nezávislost (*independence*) – jako samostatnost osoby/organizace od řízení nebo pravomoci jakékoliv další osoby nebo organizace.

3. BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA HERNÍ PRVKY

3.1 Obecné požadavky na bezpečnost

ČSN EN 1176-1 velmi podrobně specifikuje bezpečnostní požadavky (kap. 4 normy). Požadavky specifikované v této normě jsou pak rozpracovány do ještě podrobnějších detailů v souvisejících normách pro jednotlivé druhy a typy herních prvků. Jejich znalost je naprosto klíčová pro projektanty, výrobce/do-

davatele prvků a celých zařízení, samozřejmě také pro subjekty provádějící zkoušení prvků (posuzování shody) nebo vystavující certifikát. V neposlední řadě to platí i pro inspektory, hlavně v případě provádění nezávislých inspekcí. Naopak provozovatel neprovádí inspekce (typu běžné vizuální inspekce či pro-

vozní inspekce) do takové hloubky, aby pro něj byla znalost předmětné problematiky

nezbytná, a většinou to ani pro rozsah a detailní zaměření informací není reálné.

3.2 Povinnosti výrobce/dodavatele

Osoba výrobce/dodavatele, která uvedla herní prvek na trh ve smyslu zákona o technických požadavcích na výrobky a zákona o posuzování shody, je povinna dodržet řadu povinností. Uvádíme je zde jen zkráceně a indikativně. Výrobce/dodavatel musí:

- zajistit, aby výrobky byly navrhovány a vyráběny v souladu se stanovenými požadavky;
- vyhotovit technickou dokumentaci, jejíž součástí je návod na užívání, inspekce a provoz prvku, a nechat si třetí stranou provést postup posouzení shody stanovený nařízením vlády č. 173/1997 Sb.; po prokázání shody musí výrobce vypracovat prohlášení o shodě nebo jiný dokument potvrzující shodu (dále jen „prohlášení o shodě“);
- Na další povinnosti výrobce ve vztahu k poskytnutí informací k výrobku a o výrobku odkazujeme na kap. 5.
- uvést na štítku výrobku své identifikační a kontaktní údaje;
- vést a udržovat evidenci stížností, nevhovujících výrobků a výrobků, které stáhl z oběhu nebo trhu, a o těchto skutečnos-

tech informovat distributory, kterým takové výrobky dodal;

- bez zbytečného odkladu stáhnout výrobek z trhu nebo z oběhu a přijmout veškerá nezbytná a účinná opatření ve vztahu k výrobku, o kterém se domnívá nebo má mít důvod se domnívat, že není v souladu se stanovenými požadavky, nebo pokud takový výrobek představuje riziko ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, anebo jiného veřejného zájmu (dále jen „riziko“);
- o tomto riziku a o jeho povaze a příčinách, jakož i o přijatých opatřeních nebo o stažení výrobku z oběhu nebo z trhu bezodkladně informovat orgán dozoru;
- doložit, že použité materiály jsou vhodné pro výstavbu zařízení pro hry a sport dětí a mládeže a jsou v souladu s příslušnými normami; zvýšená pozornost musí být věnována výběru materiálu tam, kde se očekává přímý kontakt s pokožkou nebo kde bude zařízení vystaveno agresivnímu povětrnostnímu působení, jako jsou např. změny teplot, srážky, spady nečistot.

3.3 Posouzení shody, certifikát, protokol o zkoušce

V čl. 1 Pravidel praxe popisujeme, byť stručně, principy uvádění na trh herních a sportovních prvků na trh. Bezpečnostní požadavky pro herní prvky jsou primárně ověřovány autorizovanou osobou formou posouzení shody. Certifikát se vydává pro prototyp prvku před uvedením na trh a výrobce je povinen zabezpečit, aby všechny následně vyráběné

výrobky uváděné na trh splňovaly požadavky potvrzené v certifikátu. Vydaný certifikát pro každý herní prvek je nedílnou součástí technické dokumentace a každý provozovatel veřejného zařízení jím musí disponovat.

Na základě vystaveného certifikátu vydává výrobce „prohlášení o shodě“ a výrobce pak sám za dodržení parametrů a vlastnosti vý-

robku po uvedení do provozu ručí. Autorizovaná osoba tedy za nedodržení vlastností a parametrů výrobků již po uvedení do provozu neodpovídá.

Ve smyslu normy ČSN EN 1176-1 musí být, před zkouškami pro posouzení shody, zařízení sestaveno podle pokynů výrobce do stavu a polohy podobných při používání. Zkouška je prováděna nejvhodnější metodou, a to buď měřením, vizuálním ověřením, nebo praktickou zkouškou. Norma dále stanovuje povinné náležitosti, které musí obsahovat protokol o provedené zkoušce (čl. 5 normy):

- označení a rok vydání této evropské normy, tj. ČSN EN 1176-1:2018;
- podrobný popis zkoušeného zařízení;
- podrobný popis stavu zařízení včetně jakýchkoliv nedostatků zjištěných před zkouškami;
- podrobný popis jakékoliv změny ve stavu zařízení zjištěné po zkouškách;
- výsledek zkoušky.

Připomínáme, že je možné zajistit bezpečnost prvku i jiným způsobem, než jaký stanovuje norma, a sice posouzením rizik. Je to v případě, že v normě existující riziko stanovenými požadavky nebylo dostatečně a nebo vůbec vykrýto, a nebo se tak výrobce rozhodne z jiných důvodů. V takovém případě musí být postup proveden v souladu se zákonem o obecné bezpečnosti výrobků a zcela konkrétně doloženo, jaká rizika a konkrétní bezpečnostní kritéria jsou výrobcem stanovena a jak byla zajištěna a doložena (v procesu zkoušení – posouzení shody autorizovanou osobou) jejich splnění.

Nemělo by být opomíjeno, že v případě, že je herní prvek rekonstruován či opraven v míře, která ovlivňuje úroveň jeho bezpečnosti, musí být podroben posouzení shody a certifikaci autorizovanou osobou (viz čl. 5.2.1.).

Provozovatel má právo si kopii protokolu o zkoušce od výrobce/dodavatele vyžádat (ČSN EN 1176-1, čl. 6.1.1). Nstačí tedy jen odkazovat na vystavený certifikát nebo prohlášení o shodě vystavené výrobcem.

3.4 Příklady bezpečnostních požadavků

3.4.1 Materiál a konstrukce

Prvotně jsme požadavky na bezpečnost rozčlenili do dvou skupin, jež se vztahují k materiálům a ke konstrukci prvku.

Materiál je nepochybně prvotním aspektem bezpečnosti herního prvku (a to samozřejmě nemluvíme o kvalitě; při výběru materiálu bývá investor neziřídka ovlivňován cenovou nabídkou na úkor kvality, a hlavně životnosti prvku). Zvýšenou pozornost je tak třeba věnovat výběru materiálů například tam, kde se očekává, že bude zařízení vystaveno extrémním povětrnostním podmínkám nebo

možnému nebezpečí toxicity povrchové úpravy. Při výběru materiálu nebo hmoty pro zařízení dětského hřiště nebo povrchu tlumícího dopad je třeba pečlivě zvážit případné použití materiálu nebo hmoty i s ohledem na všechny možné zdroje nebezpečí toxických účinků na životní prostředí při jeho odvozu a likvidaci. Každý materiál má samozřejmě svá další specifika.

Ve vztahu ke **konstrukci** prvků vyvstává celá škála rizik. Je třeba zajistit, aby rozměry a stupeň obtížnosti zařízení byly vhodné pro zamýšlené uživatele nebo věkovou skupinu. Zařízení musí být provedeno tak, aby

dítě chránilo proti riziku, které není schopno samo předvídat. Pro ilustraci obsáhlosti tématu uvedeme několik příkladů, které musí být brány v úvahu: soudržnost konstrukce, přístupnost pro dospělé, ochrana proti pádu, riziko pohyblivých částí, riziko zachycení (prsty, hlavy, oděvu), dopadové plochy – rozloha, výška pádu, volný prostor okolo prvku, lana a řetězy, základy herních prvků atd. Jde skutečně jen o indikativní výčet.

3.4.2 Specifika požadavků pro dopadové plochy a povrchy

Spolu s účinností normy ČSN EN 1176-1 vešel v platnost požadavek v čl. 4.1.6 na použití nebezpečných látek v zařízeních dětského hřiště nebo v povrchu tlumícím náraz, které nesmí být použity způsobem vyvolávajícím u uživatele negativní zdravotní účinky.

V materiálech z plastů a pryží určených pro výstavbu zařízení pro hry a sport dětí a mládeže jde z hlediska zdravotních rizik především o „látky vzbuzující mimořádné obavy“ (SVHC), stanovené v návaznosti na nařízení EU REACH.

Mezi zakázané chemické látky patří mimo jiné azbest, olovo, formaldehyd, černouhelné dehtové oleje, karbolineum, polychlorované bifenyly (PCB) a polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU).

Omezení pro předměty, jestliže jejich libovolné pryžové nebo plastové součásti, které za běžných nebo běžně předvídatelných podmínek použití přicházejí do přímého, dlouhodobého nebo opakovaného krátkodobého styku s lidskou kůží nebo ústní dutinou, a pro hračky, včetně hraček pro pohybovou aktivitu, a předměty pro péči o děti jsou uvedeny v příloze XVII nařízení REACH, položce 50, sloupci 2, čl. 5, 6.

V případě, že prostory dětských venkovních a vnitřních hřišť a sportovišť jsou určeny i pro děti do 3 let věku, neměl by obsah ve vybraných chemických materiálech v zařízení přesahovat limity uvedené v příloze XVII nařízení REACH, položce 50, sloupci 2, čl. 6.

Nebude-li tento limit splněn, je třeba provést pro použití těchto výrobků z pryže hodnocení zdravotních rizik. U zařízení určených pro starší děti, a to od 3 let věku výše, je nutné provést pro použití výrobků především z pryže hodnocení zdravotních rizik, aby tak byly splněny požadavky normy ČSN EN 1176-1.

Cílem navrhovaného omezení je zajistit, aby riziko rakoviny způsobené expozicí PAU zůstalo na minimální úrovni pro osoby přicházející do styku (vdechování a kontakt s kůží) s výše uvedenými výrobky. Patří sem především děti hrající si na hřištích a pracovníci, kteří takové povrchy instalují a provádějí údržbu. Omezení je nejvhodnějším opatřením pro posouzení rizik, které tyto látky představují.

Podle novelizovaného znění nařízení REACH se granule nebo mulče od 10. srpna 2022 nesmějí uvádět na trh k použití ani používat jako výplňový materiál na hřištích s umělým trávníkem nebo v sypké formě na hřištích nebo sportovištích, pokud obsahují více než 20 mg/kg (0,002 % hmotnostních) součtu všech uvedených PAU – benzo(a)pyre (BaP), benzo(e)pyren (BeP), benzo(a)antracen (BaA), chryzen (CHR), benzo(b)fluoranten (BbFA), benzo(j)fluoranten (BjFA), benzo(k)fluoranten (BkFA), dibenzo(a,h)antracen (DBaHA).

U ostatních SVHC látek obsažených ve výrobcích z pryže nebo jejich recyklátů, u kterých nejsou stanoveny limity, musí být provedeno hodnocení zdravotních rizik.⁷

⁷ Článek „Specifika požadavků pro dopadové plochy a povrchy“ zpracovala MUDr. M. Zimová, CSc., SZÚ.

3.4.3 Specifika požadavků pro venkovní hrací plochy

Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky ani parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozování takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upravuje provozovatel

v provozním řádu. Opatřeními k zabránění nebo odstranění kontaminace písku a hracích ploch jsou myšlena nespecifická opatření vedoucí k minimalizaci mikrobiologického znečištění, jako je například zabránění vstupu a pohybu volně pobíhajících zvířat, zakrytí pískoviště apod. Systém opatření by měl být popsán v provozním řádu u každé takové hrací plochy.

4. BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA SPORTOVNÍ PRVKY

Zajištění bezpečnosti je základním pilířem při poskytování služeb umožňujících provádění sportovních aktivit. Přitom je nutné chápat bezpečnost vždy v přímém vztahu k druhu aktivity, neboť možnost úrazu je při každé sportovní aktivitě jiná.

Bezpečnostní požadavky na sportovní prvky pro sportoviště, tělocvičny a podobná zařízení jsou nedílnou součástí k zajištění bezpečné sportovní aktivity; jsou upraveny technickými normami (viz čl. 1.2), které zahrnují řadu dalších souvisejících aspektů (tvar a rozměry, nosnost náradí, pružnost náradí a další). Zajištění bezpečnosti je ovlivněno konkrétním způsobem používání sportovních prvků (umístění, použití k danému účelu, nastavení, uložení v klidovém stavu, životnost, údržba, inspekce atd.).

Jak již bylo řečeno, požadavky na bezpečnost sportovních prvků nejsou nijak legislativně regulovány, neexistuje tak právní

povinnost pro posouzení shody prvku s příslušnou normou při uvedení na trh (tzn. před uvedením do provozu). To však neznamená, že by neměly požadavkům norem vyhovovat. Naopak, je zde velké riziko, které s sebou takové nevyhovující zařízení přináší. Neplnění požadavků normy a z toho plynoucí rizika tak mohou být odhalena až inspektorem při inspekci po instalaci či hlavní roční inspekci. Bezpečnost sportovních prvků se řídí požadavky příslušných technických norem pro jednotlivá sportovní zařízení a metodikami odpovědných resortů, a to včetně třístupňového inspekčního systému.

Úloha norem a jejich důležitost v této oblasti jsou navíc posíleny tím, že mnohé z nich jsou v EU vyhlášovány jako normy mandátové ke směrnici o obecné bezpečnosti výrobků (potažmo zákon o obecné bezpečnosti výrobků – rovněž viz kap. 1.1).

4.1 Manipulace se sportovními prvky

Podmínky provozu musí zajistit jednoduchou a bezpečnou manipulací se sportov-

ními prvky. Je třeba vyloučit takové mechanismy, které by mohly vést k úrazu z důvodu

hmotnosti přemísťovaných prvků nebo nepřiměřené složitosti a náročnosti pokynu. Má-li se nářadí častěji přemísťovat, musí se

dbát na bezpečný a snadný způsob jejich přemístění, zejména u těžších a rozměrnějších sportovních prvků.

4.2 Upevnění sportovních prvků, jejich umístění a ukládání

Podmínky provozu musí zaručit, že sportovní prvky snesou zatížení bez narušení pevnosti, deformací aj.

Demontovatelné sportovní prvky musí být zajištěny tak, aby nemohlo dojít k samovolnému uvolnění. U volně přístupného prvku (bez dozoru) musí být vyloučena ruční manipulace bez použití zvláštního nářadí.

V krytých prostorách je nářadí zpravidla upevněno do podlahy nebo stěn. Je nutné dbát nejen na pevnost nářadí, ale i na stabilitu té části konstrukce budovy, ke které se nářadí připevňuje.

Upevňující i pomocné části musí být řešeny tak, aby neohrožovaly provozní bezpečnost cvičebního prostoru, a to platí i pro zařízení sloužící např. k dočasnému ukotvení nářadí.

U sportovních prvků dočasně upevněných do podlahy musí být zakrytí řešeno tak, aby podlaha při jiném druhu použití měla stejnorodý povrch bez výstupků a prohlubní, aby nedocházelo ke změnám vlastností podlahy.

Přenosné i zabudované venkovní sportovní prvky se upevňují zpravidla do betonových bloků, které musí být řešeny tak, aby nevyčnívaly nad terén.

Pro pevné nářadí je nutné vymezení místa s trvalým zabudováním a upevněním. Přenosné sportovní prvky jsou umísťovány na předem připravená místa se zajištěním bezpečnosti cvičících. U přenosného i stabilního nářadí je nutné počítat s bezpečným rozmístěním. A při organizovaném cvičení na nářadí je nutné počítat i s prostorem pro necvičící, např. členy družstva.

V návrhu na umístění přenosných prvků v nářadovně je nutné označit i prostor úklidu tak, aby veškeré nářadí bylo zcela přístupné bez dalšího přemísťování jiných prvků. Takto umístěné sportovní prvky je nutné zajistit, aby nevyčnívaly mimo prostor nářadovny.

Dopadové plochy žíněnek musí tvořit souvislou plochu v celém prostoru možného dopadu. Při doskocích z větších výšek se používají žíněnky nebo polštáře o větší tloušťce (až 40 cm). Dopadové plochy u venkovních sportovních prvků se zhotovují například z písku, kůry, kačírku nebo pryžových materiálů. Tyto dopadové plochy musí být zabezpečeny tak, aby okraje dopadové plochy neměly ostré hrany a byly mimo rozsah pádu; sypký materiál by neměl být prašný a neměl by obsahovat jílovité části. Jejich hloubka a síla musí být v souladu s výškou kritického pádu prvku.

Pro rozmístění sportovních prvků v tělocvičnách se zpracovává provozní řád určující místo cvičení, ochrannou dopadovou plochu (např. žíněnky), způsob přemísťování a úklidu cvičebního nářadí a vymezení prostoru pro ukládání prvků při jejich ukládání, včetně stanovení odpovědnosti za přesun nářadí, jeho ukládání a provozování a následné uložení na vyhrazené místo předepsaným způsobem.

Součástí provozního řádu je i grafické znázornění vytyčovaných cvičebních ploch a ukládání sportovních prvků.

4.3 Specifika požadavků pro lehké přenosné branky

Norma ČSN EN 16664 *Zařízení hracích ploch – Lehké přenosné branky – Funkční a bezpečnostní požadavky a metody zkoušení* z roku 2016 definuje tento sportovní prvek jako zařízení nepřesahující 10 kg, které je opatřeno kotevním systémem pro stabilitu. Lehké přenosné branky s celkovou hmotností nepřesahující 2 kg musí mít alespoň jeden kotevní

bod. Zátěž musí být nejméně dvakrát větší než hmotnost brány.

Výrobce musí dodat u lehkých branek přesahující 2 kg podrobný návod na používání i na používání kotvicího systému, včetně všech nezbytných komponentů. Branky musí mít instalovány varovné (výstražné) štítky (např. zákaz zavěšování na konstrukce).

4.4 Stacionární tréninková zařízení pro vnitřní použití

Stacionární tréninkové zařízení pro vnitřní použití je zařízení, které se jako celek během užívání nepohybuje a které stojí buďto volně na podlaze, nebo je připevněno k podlaze, zdi, stropu nebo jiné pevné konstrukci. Stacionární tréninkové zařízení může být použito k těmto účelům:

- kulturistika nebo tělesné cvičení, formující a zpevňující postavu (bodystyling);
- zdravotní/kondiční cvičení;
- tělesná výchova;
- speciální trénink pro sportovní utkání a související sportovní činnosti;
- preventivní cvičení a rehabilitace.

4.5 Trvale instalované fitness prvky pro venkovní použití

Sportovní fitness prvky pro venkovní použití se doporučují mládeži a dospělým s celkovou výškou větší než 140 cm a na tomto základě byly stanoveny bezpečnostní požadavky.

Pokládáme za vhodné zde uvést alespoň stručné informace o fitness vybavení, které by mohly být užitečné provozovatelům školských a jiných zařízení (dětských domovů, diagnostických a výchovných ústavů, školních družin aj.), anebo i provozovatelům veřejných hřišť.

Sportovní prvky pro fitness nejsou obecně určeny pro instalaci v bezprostřední blízkos-

ti dětských hřišť. V případě jejich instalace ve spojení s vybavením dětských hřišť nebo podobným zařízením musí být zajištěno jejich oddělení od obecných herních činností vhodnou vzdáleností, oplocením nebo jinými konstrukčními zábranami.

Při instalaci fitness prvku na vhodné místo je třeba, aby výrobce nebo dodavatel zachoval prostor pohybu, rozměry plochy pohybu a složení povrchu v závislosti na výšce volného pádu.

Sportovní prvek pro fitness musí být trvale připojen k podkladu, na kterém stojí.

5. INFORMAČNÍ POVINNOSTI VÝROBCE

5.1 Obecné informace

V dalším výkladu se vrátíme k normě ČSN EN 1176-1, která poměrně podrobně stanovuje povinnosti výrobce/dodavatele o tom, jaké informace včetně návodů na instalaci a další používání atd. musí poskytnout. Tuto kapitolu proto budeme redukovat na přijatelný rozsah tak, aby byla vypovídající, a přitom zůstala srozumitelná.

Výrobce/dodavatel je povinen dodat ke každému výrobku návod v českém jazyce. Instrukce musí zahrnovat pokyny pro provoz, provádění inspekci a údržby prvků. Specifiky musí být provozovatel upozorněn na případnou potřebu zvýšené četnosti inspekci a údržby, například je-li prvek vystaven zátěžovému používání, anebo spočívá-li stabilita zařízení na jednom nosníku. Důležitá jsou též upozornění na určité zdroje nebezpečí pro děti, v důsledku neúplné instalace, demon-táže, v průběhu údržby atp.

Jako budoucí provozovatel veřejného zařízení nezapomínejte, že výrobce/dodavatel vám

musí poskytnout řadu informací k bezpečné instalaci ještě před přijetím objednávky. Samozřejmostí je např. katalogový list s technickými údaji, ale také informace (indikativně) k minimálnímu prostoru pro umístění prvku, o požadavcích na povrchovou úpravu (včetně výšky volného pádu a rozlohy povrchu), o stanovené věkové skupině uživatelů zařízení nebo o dostupnosti náhradních dílů.

Z dalších nezbytných informací uvádíme:

- maximální přípustná hmotnost uživatele (v případě potřeby);
- krátký a snadno pochopitelný popis funkce prvku;
- popis ovládání případného nastavení prvku;
- jakákoli dodatečná opatření, která mají být přijata během období, kdy je prvek v záběhu (např. utahování upevňovacích částí).

5.2 Návod k instalaci prvku

Dodací list k zařízení se soupiskou dílů je výrobce/dodavatel povinen dodat spolu se zařízením. Provozovatel obvykle není subjektem, který prvky instaluje, může být ale příjemcem jednotlivého prvku, který pak instaluje jiná firma než dodavatel prvku. V takových případech by si měl být provozovatel velmi dobře vědom, jakou dokumentaci by měl od výrobce/dodavatele obdržet.

Výše je již uvedeno, že výrobce/dodavatel je povinen dodat ke každému výrobku návod v českém jazyce. K lepšímu porozumění a zjednodušení je doporučeno použít názor-

ná vyobrazení a také výkresy a schémata, která jasně určují základní rozměry zařízení a odpovídající prostor, výšky a plochy nutné k instalaci.

Návod k instalaci pro správnou montáž, vztyčení a umístění zařízení by měl obsahovat alespoň tyto informace:

- identifikaci zařízení a částí;
- požadavky na minimální prostor a bezpečné vzdálenosti;
- návod k sestavení a podrobný popis montáže;

- podrobnosti o základech a jakákoliv zvláštní ustanovení o jejich přístupnosti během inspekce a údržby;
- podrobný popis požadovaného základu při normálních podmínkách, zakotvení v půdě a konstrukci a umístění základu;
- zvláštní pokyny, jestliže je k bezpečné obsluze nezbytný zvláštní tvar terénu, např. výška pádu;
- výšku volného pádu (kvůli potřebě povrchu tlumícího dopad);
- potřebu a podrobný popis použití jakéhokoliv nátěru nebo povrchové úpravy.

Pro instalaci a umístění **sportovního prvku, např. pro fitness**, může vyvstát potřeba některých dalších informací:

- (specifické) požadavky na materiál terénu (podloží);
- další podrobnosti o základech a ukotvení.

Výrobce/dodavatel musí také poskytnout podrobnosti nezbytné k provedení inspekce prvků dětského hřiště před jeho prvním použitím. Jak uvádíme i v jiných souvislostech v Pravidlech praxe, neznamená to, že by výrobce/dodavatel mohl určovat nebo si podmiňovat, kdo bude inspekce (rozumí se inspekci po instalaci a hlavní roční inspekce) provádět, např. pouze jím školený pracovník. Zajištění inspekce je totiž v plné kompetenci provozovatele.

5.2.1 Zásady instalace herních a sportovních prvků

Ve smyslu normy ČSN EN 1176-7 musí být herní prvky a povrch dětského hřiště instalovány bezpečně ve shodě s pokyny výrobce, požadavky norem a v souladu s platnou legislativou (např. stavebním zákonem).

Za vlastní provedení instalace a montáže je odpovědný subjekt, který ji provádí (často to bývá dodavatel/výrobce prvků a celé-

ho veřejného zařízení, ale může to být také smluvní stavební firma aj.). Po převzetí prvku provozovatelem závisí rozdělení odpovědností na konkrétních smluvních záručních podmínkách.

Úpravy částí dílů prvku nebo konstrukce, které by mohly ovlivnit základní bezpečnost prvku, by měly být prováděny pouze po předchozí konzultaci s výrobcem, autorizovanou osobou, která posouzení shody prováděla a vydala certifikát, anebo inspektorem, který prováděl nezávislou inspekci (po instalaci či hlavní roční inspekci). Pro takovou úpravu je potom vždy nutné provést opětovné posouzení shody s normou a vydání nového certifikátu prokazujícího tuto shodu. Může se jednat např. o změny a obnovu prvků nebo jejich umístění, či modifikaci konstrukce prvků nebo přidání nových plošin, sloupků apod.

Z hlediska ochrany zájmů provozovatele veřejného zařízení, ale především účinného naplnění předmětu Pravidel praxe se doporučuje, aby si provozovatel před převzetím objednal nezávislou inspekci prvků, resp. celého zařízení. A to konzultaci před instalací, inspekci během instalace a zejména inspekci po instalaci (k těmto procesům se později v textu vrátíme a vysvětlíme je, viz kap. 7).

Na nově dokončených dětských hřištích nebo na hřištích po významných úpravách zařízení nebo povrchu by měla být pro posouzení celkové úrovně bezpečnosti provedena nezávislým inspektorem inspekce po instalaci.

5.2.2 Instalace povrchů tlumících dopad

Povrchy tlumící dopad jsou velmi specifickou a také velmi různorodou součástí dětských hřišť a sportovišť. Norma ČSN EN 1176-1 se jim proto věnuje v některých samostatných článcích.

V rámci předběžných informací se má provozovatel dozvědět podrobnosti k technickému charakteru, hloubky vrstvy, kritické výšky pádu ad., přehled postupu instalace a omezení instalace ve vztahu k povětrnostním podmínkám, k postupům pro provoz nebo inspekci a údržbu.

Návody k instalaci povrchu musí zahrnovat kompletní postupy od přípravy půdy, substrátu, drenáže atd. po informace k montáži a instalaci povrchu a vybavení potřebné k tomu, aby byla zajištěna dostatečná úroveň tlumení dopadu, nebo jak řešit hrany, obvody a spojení s jinými materiály, je-li to nutné.

Stejně tak i pokyny pro údržbu a inspekci musí zahrnovat a zohledňovat všechna technická specifika daného povrchu. U všech typů povrchů tlumících dopad je pochopitelně třeba věnovat zvláštní pozornost vlivům stárnutí (vystavení UV záření, tepla, chladu), znečištění, vlivům způsobujícím degradaci nebo ztrátu vlastností tlumících náraz atd.

Povrch musí být označen výrobcem nebo dodavatelem pomocí štítku nebo napsanou informací o jeho identifikaci a provozování.

K dopadové ploše musí výrobce poskytnout i prohlášení od dodavatele o materiálu a jeho zrnitosti ve shodě s požadavky normy ČSN EN 1176-1, nebo osvědčení o tlumivosti pro danou výšku kritického pádu prvku.

5.2.3 Identifikace (označení) herního prvku

Každý herní prvek musí být ve smyslu normy ČSN EN 1176-1 opatřen čitelným označením, které je viditelné z terénu. Taková identifikace prvku musí přinejmenším obsahovat následující:

- jméno a adresu výrobce nebo autorizovaného zástupce (v ČR);

- označení zařízení a rok výroby;
- označení a rok vydání příslušné (evropské) normy (např. ČSN EN 1176-1:2018).

Herní prvek musí být výrobcem/dodavatelem označen čitelně a trvale **značkou základní úrovně**, která vyznačuje rovinu povrchu hřiště. Norma doporučuje, aby se tato základní úroveň dodržovala.

Jednotlivé normy (viz čl. 1.2) upravují specifické požadavky, např. aby na každém fitness prvku nebo vedle něj byly připojeny trvale a jasně viditelné tyto informace:

• pokyny pro cvičení s příslušnými piktoagramy;

Pozn.: Jsou velmi důležité pro užívání např. fitness prvku, neboť výrobce musí určit způsob, který by nebyl pro cvičícího rizikový, ani když se drobně odchýlí od návodu. Věkovou kategorii uživatelů určuje výrobce.

- hlavní funkce prvku;
- bezpečnostní informace, pokud je to nutné;
- nejvyšší přípustná hmotnost uživatele, pokud je to nutné.

Použije-li se volně sypaný materiál, musí být i sportovní prvek včetně pro fitness zřetelně opatřen **značkou základní úrovně**, která znázorňuje indikaci sypkého materiálu v dopadové ploše.

Obecně platí, že sportovní prvky musí být jasně a trvale označeny ve viditelné poloze minimálně těmito informacemi:

- jméno a adresa výrobce nebo osoby, která uvádí sportovní prvek na trh;
- označení prvku a rok výroby;
- označení a rok vydání příslušné (evropské) normy (např. ČSN EN 16630:2016).

5.3 Podpůrné informace k inspekcím a údržbě

K řádnému zajištění inspekce a údržby musí výrobce/dodavatel vybavit provozovatele úplnými informacemi a pokyny, zejména ohledně četností inspekcí. Podle charakteru prvku by měly např. obsahovat výkresy a schémata nezbytné k údržbě, pokyny k provádění inspekcí a ověření správné funkce, k opravě prvku atp.

V poskytnuté informaci má výrobce upozornit na anomálie, např. uložení ložiska apod. Provozovatel (resp. inspektor) by měl v pokynech od výrobce/dodavatele nalézt další informace, včetně:

- místa a metody údržby, např. mazání, dotažení šroubů, opětovného napnutí lan;
- případů, kdy vyměňované díly musí vyhovovat specifikacím výrobce;

- jakéhokoliv dalšího opatření, které je potřeba provést během doby záběhu, např. dotažení spojovacího materiálu, napětí lan;
- způsobu, jak udržovat povrchové úpravy;
- požadavku, že sklem vyztužené plastové materiály by měly být vyměněny nebo opraveny předtím, než se poškozením nebo používáním dostanou na povrch skleněná vlákna; toto platí zvláště pro skluzavky.

Výrobce však není oprávněn v návodu slučovat inspekce s údržbou, a nebo stanovovat, kdo bude u jeho výrobků provádět inspekční činnost.

6. ÚDRŽBA A OPRAVA ZAŘÍZENÍ

Pokyny adresované provozovatelům hřišť pro instalaci, údržbu, inspekci a provoz stanovuje norma ČSN EN 1176-7. Cílem správné údržby je udržení nezbytné úrovně bezpečnosti zařízení a povrchů a vyloučení rizika úrazovosti na veřejném zařízení, nebo alespoň v maximální možné míře jeho minimalizace.

Údržbu a opravu může provádět pouze odborně způsobilá osoba, jež je obeznámená s příslušnými normami a technickými vlastnostmi materiálu. Provozovatel je povinen uchovávat záznamy o provedené údržbě a opravách každého prvku.

6.1 Běžná údržba

Běžná údržba sestává z preventivních opatření a musí být založena na plánovitém řízení; provozovatel má proto zajistit vypracování, zavedení a dodržování odpovídajícího plánu běžné údržby. Plán údržby by měl zohledňovat plán inspekcí, závěry zpráv/protokolů o provedených inspekcích, návod výrobce a místní podmínky. Plán musí dále stanovit části zařízení a povrchy podléhající

údržbě nebo uvést postupy pro vyřizování stížností a nehod.

Údržba zahrnuje řadu úkonů, například: utahování upevňovacích prvků, údržbu povrchů herních prvků, údržbu všech povrchů tlumících dopad, promazání ložisek, obnovení sypkého materiálu v dopadové ploše náplně na správnou úroveň dle značky základní úrovně.

6.2 Oprava

Oprava je náročnějším zásahem směřujícím k nápravě závad nebo k obnově požadované úrovně bezpečnosti hřiště. Opět jen několik příkladů: výměna upevňovacích prvků, opravy svarů, výměna opotřebovaných nebo

vadných součástí či konstrukčních součástí, anebo výměna/oprava vadného povrchu tlumícího dopad.

7. INSPEKCE ÚROVNĚ BEZPEČNOSTI PRVKŮ A VEŘEJNÝCH ZAŘÍZENÍ

7.1 Obecně

Zajištění bezpečnosti daného zařízení je plně v odpovědnosti provozovatele. Inspekce jsou proto základním stavebním kamenem správného provozu veřejného zařízení.

Inspekční postupy jsou podrobně popsány v normách pro dětská hřiště (zejména ČSN EN 1176-7). Všeobecně, včetně zařízení určených pro sport, vycházíme v Pravidlech praxe také z resortních metodik – viz čl. 1.3, zejména z Metodického doporučení SZÚ nebo z Metodické informace MŠMT.

Z důvodu předcházení rizik stanovují technické normy pro provozovatele požadavek, aby zajistil pro každé veřejné zařízení vytvoření a udržování vhodných pravidel a plánu pro provádění inspekcí. Zohlední se místní podmínky, pokyny výrobce pro vybavení dětského hřiště a povrchu, které by mohly ovlivnit nezbytnou četnost inspekcí a možné typy inspekcí. Plán by měl být sestaven s ohledem na provoz, opravy a údržbu zařízení. Servisní práce a opravy (např. výrobcem, dodavatelem) nejsou součástí inspekce a probíhají separátně. Pravidla inspekce by měla obsahovat seznam zařízení, která je třeba zkontrolovat v rámci různých inspekcí, stejně jako jejich metody.

Plán inspekcí, závěry z provedených inspekcí a doklad/y o provedených opravách jsou

nutnou evidencí, kterou uchovává provozovatel k doložení správné péče o bezpečný provoz.

Vyvolaná rizika mohou souviset se ztrátou vlastností povrchů tlumících dopad, se snížením kritické výšky pádu, nebo s jinými projevy zhoršování stavu prvků, v důsledku např. intenzivního používání, vandalismu, agresivního povětrnostního působení a znečištěného ovzduší nebo vlivem stárnutí (vystavení UV záření, změny tepla a chladu atd.).

Povrch může případně vyžadovat samostatná pravidla inspekce (včetně pravidelného ověřování shody vlastností tlumících dopad ve vztahu k maximální výšce volného pádu zařízení), která se liší podle typu materiálu.

Zvláštní pozornost při inspekci musí být věnována prvku, který je umístěn na jedné stabilní stojině, např. sledováním postupného zhoršování stavu; bude-li to nezbytné, musí se přistoupit k vyřazení před ukončením životnosti. A zvláštní pozornost je třeba zaměřit na skluzavky a jiné prvky vyrobené z vyztužených materiálů. K opravě či výměně musí být přistoupeno, jakmile jsou vlákna viditelná následkem opotřebení nebo poškození.

Představuje-li úroveň bezpečnosti prvků nebo povrchu nepřijatelné riziko, musí se zabránit v přístupu a používání zařízení dětského hřiště. K tomu se vrátíme později podrobněji (čl. 7.5). Provozovatel se má závěry nezávislé inspekce řídit, a to především ve vlastním zájmu. Je třeba si uvědomit, že veřejná zařízení musí být nejen bezpečná, ale že je zde také odpovědnost za provozování veřejně přístupného zařízení. Vzhledem

k příslušným ustanovením občanského zákoníku, konkrétně § 2894 a násl., je to provozovatel či vlastník zařízení, kdo odpovídá tzv. generálně; v drtivé většině případů je to obec či jí zřízované organizace, např. u školských subjektů tedy statutární zástupci škol a školských zařízení apod. Vysvětlení k tomu podáme v další kapitole (čl. 8.2). Prioritní je ale vždy prevence úrazů a ochrana zdraví dětí.

7.2 Nezávislost a odborná způsobilost inspekci

7.2.1 Nezávislost

Nezávislost (nestrannost) osoby provádějící hlavní roční inspekci je specifikována v ČSN EN 1176-7 (čl. 6.2.2 normy), kde je uvedeno, že se jedná o odborně způsobilou osobu, která nebyla přímo zapojena do instalace prvku či celého veřejného zařízení a není odpovědná za opravy a provozní náklady, čímž rozumíme obecně provoz.

V ČR byl před časem konsenzuálně dohodnut výklad pojmu **nezávislosti inspekce** jako „Doporučení k zajišťování inspekci zařízení hřišť, sportovišť apod. – Definování nezávislé technické kontroly“. Doporučení je publikováno v příloze 3 Příručky správné praxe SČS (2016). Zde vyjímáme podstatu tohoto samoregulačního nástroje:

- Osoba provádějící inspekci se nesmí účastnit žádných činností, které mohou být ve střetu s nezávislostí jejího úsudku a integrity prováděné inspekce.

Například se nesmí angažovat ve výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu, vlastnictví, užívání či údržbě předmětu inspekce.

- Osoba nesmí být součástí právního subjektu, který se podílí na návrhu, výrobě, dodávkách, instalaci, nákupu, vlastnictví, užívání nebo údržbě předmětu inspekce.

- Osoba nesmí být s takovým subjektem provázána (například smluvními vztahy).

ČSN EN ISO/IEC 17000 v čl. 5.3 definuje nestrannost (*impartiality*) – jako objektivitu s ohledem na výsledek činnosti posuzování shody, přičemž objektivitu lze chápat jako nepodjatost nebo vyloučení střetu zájmu, a dále v čl. 5.4 nezávislost (*independence*) – jako samostatnost osoby/organizace od řízení nebo pravomoci jakékoliv další osoby nebo organizace.

Aspekty nezávislosti a nestrannosti svého poskytovatele inspekční služby by provozovatel měl mít velmi dobře vyhodnoceny a ošetřeny, i z důvodu, že zajištění vlastního technického provozu a správy veřejného zařízení je často přenášeno na třetí osobu (technická správa zeleně, hřišť atp.), která následně zajišťuje nejen provozní činnosti, ale zadává k nezávislému provedení i hlavní roční inspekce. Provozovatele to ale nijak nezabavuje odpovědnost za bezpečný provoz veřejného zařízení, a proto je i v jeho zájmu, aby hlavní roční inspekce smluvně zajišťoval on, včetně výběru inspektora (viz dále). Tímto přístupem si zajistí přehled o skutečném stavu herních a sportovních zařízení, za které nese odpovědnost.

Je nanejvýš vhodné, aby provozovatel pečlivě volil nejen dodavatele kvalitních herních a sportovních prvků, ale také inspektora/

inspekční službu pro provedení inspekce po instalaci a následné provádění hlavních ročních inspekcí. Má to být osoba nezávislá ve vztahu k výrobci i provozovateli, odborně způsobilá k činnosti v tomto oboru, pojištěná a s ověřenou znalostí legislativy a českých technických norem. Taková osoba je provozovateli plnou zárukou pro správné a bezpečné provozování, neboť provozovatel je ten, kdo je za bezpečný provoz veřejných zařízení primárně odpovědný.

Dále citujeme z právního výkladu k věci nezávislých inspekcí:

„Pokud výrobce či dodavatel veřejného zařízení či herních sportovních prvků pro něj bude mít v rukou celý řetězec od výroby až po kontrolu, nemá běžný zaměstnanec provozovatele (odpovědná osoba) šanci zjistit, zda zařízení vyhovuje, či nikoliv. Výrobce jej samozřejmě bude ubezpečovat, že ano. Pokud se však analogicky poohlédneme do jiných odvětví lidské činnosti, docházíme k závěru, že vždy je kontrola oddělena od výroby či provozování tak, aby byla zajištěna nezávislost a nestrannost, což u výrobce z logiky věci nelze vždy předpokládat. Například – příslušná zákonná ustanovení jednoznačně určují, že technická kontrola motorových vozidel je vždy oddělena od servisu či výroby, investor si vždy najímá při výstavbě technický stavební dozor, který v rámci výstavby kontroluje a připomínkuje dodavatele stavebních prací a hájí zájmy objednatele – investora; tedy lze říci, že v každé z lidských činností, při které dochází ke střetu zájmů a mohla by mít obecně vážné následky, je oddělena kontrola od výroby. Pokud je tedy prvotním a hlavním zájmem provozovatelů a vlastníků dětských hřišť a herních prvků bezpečnost dětí, měli by se samozřejmě vždy snažit o maximální eliminaci rizik při jejich provozu. Takovou eliminaci může z podstaty věci samotné zajistit vždy nejlépe inspekce nezávislá na výrobcí, samozřejmě s potřebnými znalostmi a praxí (s odbornou způsobilostí).“

Také objevující se **praktika některých výrobců veřejných zařízení, kteří nabízejí též služby poskytování inspekci veřejných zařízení obecně**, je zcela nepatřičná, neboť takovíto výrobci by fakticky kontrolovali produkty svých konkurentů. Takto se dostávají do styku s technickou dokumentací a dalšími doklady uchovávanými provozovatelem, ke kterým jim však přístup jako konkurenčnímu výrobcí nepřísluší. Jedná se o zřejmý střet zájmů a porušování hospodářské soutěže. V souhrnu je nepřístojné, aby výrobky kteréhokoliv výrobce kontrolovala firma konkurenční nebo její dceřiné společnosti, či společnosti s konkurenční firmou jakkoliv propojené personálně (jednatelé, členové představenstva, společníci, akcionáři, členové dozorčích orgánů atd.) nebo s konkurenční firmou tvořící koncern či jakékoliv jiné podnikatelské uskupení.

7.2.2 Odborná způsobilost

Odborná způsobilost osoby provádějící inspekci zahrnuje získané a prokazané dovednosti a znalosti k provádění daného úkolu (zde se rozumí inspekčních úkonů) na základě vhodného a dostatečného výcviku; odborná způsobilost je definována a vyžadována pro provádění inspekci v již citované normě ČSN EN 1176-7. Podstata odborné způsobilosti je vymezena TNI CEN/TR 17207, a to nejen pro dětská hřiště, ale i pro sportoviště, přičemž tato TNI se nevztahuje na vymezení odborné způsobilosti osob provádějících certifikaci výrobků.

Realitou je, že se na trhu pohybuje mnoho osob, které se prokazují nedůvěryhodnými, nebo dokonce falešnými doklady své kvalifikace či odborné způsobilosti. Doporučujeme proto obracet se jen na subjekty, které disponují doklady, že jsou součástí akreditovaných vzdělávacích systémů, např. modelu spravovaného Českou společností pro jakost akreditovanou Českým akreditačním institutem – ČIA. Zmíněný model kvalifikace

inspektorů je harmonizovaný s principy TNI CEN/TR 17207.

Pozn.: Inspektoři certifikovaní v tomto systému působí jako třetí nezávislá strana. Mají široký rozsah znalostí pro herní a sportovní prvky a veřejná zařízení ve smyslu a šíří těchto Pravidel praxe, v souladu s požadavky legislativy a technických norem. Pracují s kalibrovanými měřicími prostředky, posuzují komplexní stav bezpečnosti všech prvků, dopadových ploch, rostlin i mobiliářů. Dokáží posoudit míru rizika a zpracovávat související analýzy.

7.2.3 Rekapitulace příslušných ustanovení v ČSN EN 1176-7

Zde uvádíme z uvedené normy citace ustanovení, která se týkají nezávislosti a odborné způsobilosti prováděných inspekcí; označení řádků v citaci odpovídá příslušným článkům normy ČSN EN 1176-7; celý text normy je dostupný na ČSN online:

5.3. Na nově dokončených dětských hřištích nebo po významných úpravách zařízení nebo povrchu by měla být odborně způso-

bilou osobou provedena inspekce po instalaci pro posouzení celkové úrovně bezpečnosti.

Pozn.: Je totiž nedostatečné brát v úvahu např. pouze izolovaně jeden nově instalovaný prvek; bezpečnosti musí vyhovět i dopadová plocha, bezpečnostní vzdálenosti, volný prostor mezi prvky či mobiliářem apod.

6.1. Kontroly (inspekce) musí být základem pro údržbu a opravy.

Zařízení musí být kontrolováno odborně způsobilou osobou (viz TNI CEN/TR 17207).

Pozn.: V naší praxi též např. v návaznosti na doporučení resortů, čl. 1.3 Pravidel praxe.

6.2.2. Pracovníci provádějící kontrolu (inspekci)

Hlavní roční inspekci nebo inspekci po instalaci provádí nezávislá osoba, tj. osoba odborně způsobilá, která se přímo nepodílela na instalaci a neodpovídá za případné opravy nebo provozní výdaje (viz CEN/TR 17207:2018, část „kodex chování“).

7.3 Třístupňová inspekce

Inspekce jsou zajišťovány provozovatelem veřejného zařízení ve třech úrovních – resp. stupních. Bez tohoto principu, důsledně naplňovaného v níže popsanych podmínkách, nelze zajistit ani udržovat odpovídající úroveň bezpečnosti prvků a celého veřejného zařízení. Proto se k nezbytné aplikaci tří stupňů inspekcí opakovaně vrací hned několik souvisejících norem, zejména ČSN EN 1176-7, ČSN EN 1176-1, nebo TNI CEN/TR 17207. Odkazy nacházíme i v resortních metodikách.

Inspekce herních a sportovních prvků umístěných na veřejném zařízení a veřejného zařízení jako celku takto sestává ze tří vzájemně se doplňujících segmentů: **běžné vizuální inspekce, provozní inspekce a pravidelné nezávislé odborné inspekce (hlavní roční inspekce).**

Žádná norma ani předpis neopravňují výrobce k tomu, aby určoval (nebo jakýmkoli způsobem podmiňoval), kdo může nebo kdo bude u jeho výrobků provádět roční nezávislé odborné inspekce. Výběr inspekční služby k provedení nezávislé inspekce je výhradně v pravomoci provozovatele. Provozovatel by však měl důsledně brát v úvahu nezávislost, odbornou způsobilost, pojištění pro inspekční činnost a další ukazatele ve vztahu k inspektorovi.

7.3.1 Běžná vizuální inspekce

Tento typ inspekce slouží ke zjištění nápadných, viditelných zdrojů nebezpečí způsobených vandalismem, používáním nebo povětrnostními podmínkami; jedná se např. o nebezpečí v podobě odlomených součástí

prvků, střepů skla z rozbitých lahví či odhozených injekčních stříkaček. Tuto inspekci zajišťuje provozovatel svým poučeným pracovníkem, podle charakteru veřejného zařízení a v závislosti na vyřízení hřiště případně i každodenně, avšak v minimální frekvenci 1x týdně. V případě zjištění závady je o této skutečnosti proveden zápis.

7.3.2 Provozní inspekce

Provozní inspekce vede ke zjištění závažnějších technických nedostatků herních a sportovních prvků, které obvykle běžná vizuální inspekce neodhalí. Tento typ inspekce by měl například pomáhat identifikovat projevy opotřebení prvků či možné změny stability. Provádět ji může pouze osoba proškolená, a může to být zaměstnanec provozovatele, ale i odborná firma. I v tomto případě platí, že musí být o provedení a případných zjištěných závadách proveden zápis. Inspekce se provádí zpravidla v intervalech 1–3 měsíce, dle doporučení výrobce a s ohledem na použitý materiál herního či sportovního prvku a dopadové plochy, míru užívání – zatížení veřejného zařízení apod.

7.3.3 Hlavní roční inspekce

Tato inspekce se provádí formou pravidelné, obvykle roční, inspekce za účelem nezávislého odborného posouzení a zjištění **celkové úrovně bezpečnosti** veřejného zařízení – herních či sportovních prvků, základů a povrchů. Nicméně zvláštní podmínky provozu si mohou vyžadovat i interval kratší.

Provádí se zejména na základě ověření shody s příslušnými evropskými normami a je reali-

zována za účelem nestranného, odborného posouzení celkové úrovně bezpečnosti veřejného zařízení, zejména jednotlivých herních a sportovních prvků, základů, dopadových ploch a povrchů. Jedná se např. o posouzení změn úrovně bezpečnosti zařízení plynoucí z provedené montáže, opotřebení v důsledku běžného užívání, provedených oprav, dodatečně vestavěných nebo vyměněných částí, povětrnostních vlivů, známek rozpadu nebo koroze atp. Proměřením se např. zjišťuje, zda veřejné zařízení a prvky na něm umístěné splňují požadavky příslušné části normy ČSN EN 1176 nebo dalších souvisejících norem.

Při nezávislé inspekci vychází inspektor z informací výrobce (např. pokyny pro zvýšenou pozornost u inspekci zařízení s jednou stabilní stojinou). V případě potřeby (na některé prvky nemusí norma stanovovat konkrétní požadavky na bezpečný provoz) pak určení míry rizika daného prvku provádí inspektor posouzením rizik.

V případě zjištění závady musí být zjednána náprava a závada opravena tak, aby byl opět zajištěn bezpečný provoz. Zvláštní pozornost musí pak provozovatel věnovat prvkům, které inspektor označí z hlediska bezpečnosti za nevyhovující. Takto označený prvek musí provozovatel do zajištění opravy či rekonstrukce vyřadit z užívání, nebo jej trvale odstranit z provozu a z veřejného zařízení.

Výstupem hlavní roční inspekce je inspekční protokol (viz čl. 7.4).

Tento stupeň inspekce musí provádět pouze osoba odborně způsobilá a nezávislá (viz čl. 7.2.1 a 7.2.2).

7.4 Další formy inspekce

Jakkoliv jsou výše popsané tři stupně inspekce pro zajištění bezpečného provozu hřišť a sportovišť bezvýhradně zásadní, normy

uvádějí i další formy, které jsou v daném okamžiku nezastupitelné. V první řadě je to nezávislá inspekce po instalaci před otevřením

a zpřístupněním zařízení veřejnosti. Další se týkají specifických okolností. Nejpráhledněji tyto formy inspekci definuje TNI CEN/TR 17207, ale jednotlivě i další normy.

7.4.1 Inspekce po instalaci

Inspekce po instalaci (můžeme se setkat s pojmenováním „vstupní inspekce“, čímž se zdůrazňuje „vstup“ do provozu zařízení) má být provedena před zpřístupněním veřejného zařízení pro veřejné použití, resp. před převzetím veřejného zařízení či jeho části od dodavatele provozovatelem. Slouží k posouzení jednotlivých prvků veřejného zařízení a celého veřejného zařízení z hlediska celkové úrovně bezpečnosti. Je to další příklad inspekce, která musí být ve smyslu definic uvedených v Pravidlech praxe nezávislá a provedená osobou odborně způsobilou pro úkony, jež jsou s touto inspekci spojeny. Certifikáty vystavené pro prototypy na umístěné prvky obecně zaručují shodu s požadavky technických norem pouze před instalací prvků. Prioritním zájmem provozovatele by mělo být, aby provedení této inspekce bylo skutečně nestranné. Pokud provozovatel považuje za nezávislou inspekci provedenou výrobcem/dodavatelem, či osobou, která se na montáži či posouzení prvku před uvedením na trh podílela, nemusí mu to později, v případných potížích, ať už se bude jednat o reklamaci nebo úraz, příliš pomoci.

7.4.2 Inspekce po úrazu

Za naprosto klíčové (a doufáme, že výjimečné opatření) považujeme provedení mimořádné inspekce po vážném úrazu na provozovaném veřejném zařízení. Cílem by měla být důkladná analýza a posouzení bezpečnosti daného veřejného zařízení a pomoc při

vyhodnocení, zda situace vyžaduje ta či ona bezodkladná opatření.

Snad ani není třeba zdůrazňovat, jak důležité je, aby provedení takovéto inspekce bylo skutečně nezávislé a bylo opět provedené odborně způsobilou osobou. V takovýchto případech může být vhodnou osobou i soudní znalec v oboru.

7.4.3 Specifické inspekce a konzultace

TNI CEN/TR 17207 definuje i další možnosti využití nezávislých inspekci, či alespoň konzultaci. Ačkoliv zatím stále ještě nejsou příliš využívány, musíme konstatovat, že je to v neprospěch samotného provozovatele. Jsou to nástroje, které by provozovateli neměly být opomíjeny (viz též závěrečná kapitola Pravidel praxe).

Konzultace před instalací – je předpokladem pro dobře fungující spolupráci odborníků a zainteresovaných stran na budování veřejných zařízení – od konstruktéra po inspektora. Konzultace by měla sloužit k posouzení návrhu a uspořádání veřejného zařízení před zahájením stavebních prací.

Inspekce během instalace – provádí se během procesu výstavby veřejného zařízení. Zahnuje ověření splnění bezpečnostních charakteristik, zejména těch, které by bylo obtížné kontrolovat po dokončení instalace. Například pokud se použijí syntetické povrchy na veřejném zařízení, kontrolují se podkladové vrstvy, odvodňovací soustavy atd. Předmětem inspekce mohou být i charakteristiky, jejichž nedodržení by mohlo být po instalaci obtížné napravit – např. správné umístění prvků (např. jejich rozsah pádu či volný prostor, který se nesmí překrývat s jinou bezpečnostní plochou).

7.5 Doklady o provedených inspekcích

Veškeré záznamy a doklady o provedených inspekcích musí provozovatel uchovávat s výjimkou běžné vizuální inspekce, ze které se zaznamenávají jen zjištěné a odstraněné závady. Uchování této dokumentace je ve vlastním zájmu provozovatele a doporučuje se doba minimálně 4 let, ideálně však po celou dobu životnosti (používání) prvků.

7.5.1 Protokol o provedené inspekci, jeho kvalita a náležitosti

Protokol o provedené hlavní roční inspekci (může se také jednat o revizní zprávu apod., v Pravidlech praxe používáme pojmenování tohoto dokumentu obvykle „Inspekční protokol“) musí být dostatečně jasný a kvalifikovaný tak, aby příjemci předložil smysluplné a pochopitelné závěry z inspekce. Použitý jazyk musí být jasný a fakta srozumitelně formulována.

Inspekční protokol předkládá inspektor, který inspekci prováděl.

Jsou-li zjištěny závady, je součástí protokolu (ve smyslu předmětných norem) i detailní popis závad k odstranění. Takové závady musí být jasně definované a musí být promítnuty i požadavky příslušné normy, pro potřeby pojišťovny v případě pojistného plnění. Protokol dále obsahuje i podrobné zhodnocení celkového stavu zařízení.

Zde uvádíme indikativní soupis náležitostí, které by inspekční protokol měl věcně obsahovat:

- druh inspekce (zde v tomto rozsahu máme na mysli hlavní roční inspekci, ale přiměřeně i další nezávislé inspekce);
- vymezení kontrolovaného subjektu (identifikační údaje provozovatele, identifikace místa a vymezení kontrolovaného zařízení atp.);

- identifikace inspektora (doložení odborné způsobilosti pro inspekční činnost herních a sportovních zařízení, pojištění pro inspekční činnost, kalibrační listy zkušebních a měřicích zařízení);
- rozsah inspekce (co bylo/nebylo kontrolováno, např. mobilář, oplocení apod., na základě objednávky či smlouvy s provozovatelem);
- soupis použitých měřicích přístrojů a zkušebních šablon (s uvedením čísel kalibračních listů);
- kritéria pro inspekci (uvedení příslušných zákonů a právních předpisů, technických norem, vyhlášek a metodik, jež se týkají kontrolovaného veřejného zařízení), podle kterých inspektor při provádění inspekce postupoval;
- stručný popis provedených úkonů (popis a identifikace zařízení, prohlídka a upřesnění kontrolovaných částí s odkazem na požadavky technických norem, záznam o provedených měřeních, nejlépe s přílohou a fotodokumentací); k tomu dále:
 - doložení prohlášení o shodě, resp. certifikátů o shodě před uvedením na trh (anebo před uvedením do provozu) vystavených autorizovanou osobou či ekvivalentních pro každý kontrolovaný prvek; tento požadavek je nezbytný pro všechna nová veřejná zařízení **při inspekci po instalaci**;(Inspektor v popisu zjištěných závad hodnotí /každoročně/ nejen technický stav prvků, ale i nesoulad s normou, který může nastat i během provozu, výměny dílů apod. Po určení závad inspektorem je třeba, aby provozovatel zjednal nápravu. Kontrola provádění běžných a provozních inspekci a doložení zápisu o odstranění v nich

zjištěných závad, resp. plnění opatření v nich stanovených, ani ověření plnění opatření z poslední hlavní roční inspekce nejsou ve smyslu norem **nezbytným obsahem hlavní roční inspekce**; pokud tyto doklady a podklady kontrolovaný subjekt inspektorovi při této inspekci nepředloží a nedoloží, měl by ho inspektor písemně upozornit, že **tato dokumentace včetně záznamní povinnosti provozovatele musí být přístupná pro případ potřeby pro údržbu, kontrolu, opravy a v případě nehody. Také orgán dozoru nad trhem může takové doklady vyžadovat**).

- fotografie musí mít dostatečně dobrou kvalitu, musí znázorňovat jak umístění v zařízení, tak podrobnosti o neshodě a měly by jasně odrážet vysvětlující informace nebo poznámky (případně oříznutí by mělo být takové, aby detaily zůstaly jasné a aby bylo z fotografie patrné, kde je konkrétní problém; v případě potřeby mohou být použity i fotografie dvě, jedna ve velkém měřítku, druhá zaměřená na detail);
- norma nedoporučuje jako hlavní formu výstupu inspekce použití černobílých tisků nebo naskenovaných souborů PDF z tištěných dokumentů.
- soupis zjištěných závad s uvedením ustanovení platného předpisu, které bylo porušeno nebo nebylo splněno (závady je vhodné rozdělit na provozní a na neshody s platnými technickými normami a předpisy); pro každou kontrolovanou položku má být zřejmá jeho identifikace – jméno výrobce nebo dodavatele zařízení, umístění v zařízení; včetně:
 - všech neshod jakéhokoli významu;
 - (v případě objednávky od provozovatele může inspektor provést podrob-

nou analýzu rizik; posouzení rizik je samostatný akt posouzení všech rizik prvku včetně řazení do tabulkových systémů; tedy jedná se o specifické odborné zhodnocení, i navíc vynaložený postup)

- všech závad údržby ovlivňujících obecnou úroveň bezpečnosti,
- zjištění z proměření dopadových ploch u herních i sportovních prvků, a to jak ze sypkých, tak z pryžových materiálů (EPDM).
- v případě, že smlouva stanoví, že je třeba zkontrolovat i prostředí hřiště, měl by inspekční protokol obsahovat samostatnou část o těchto prostorách, včetně např.:
 - stavu plotu, brány a dalších pomocných prvků;
 - blízkých rizik ovlivňujících celkovou úroveň bezpečnosti hřiště (ulice, řeka);
 - dostatku světla a stavu jejich elektrických součástí;
 - značení veřejného zařízení.
- datum vypracování a předání inspekčního protokolu;
- jméno, podpis a evidenční číslo platného osvědčení revizního technika a otisk razítka (není nezbytné);
- závěr revize u každého prvku:
 - prvek je/není z hlediska bezpečnosti schopen provozu;
 - prvek splňuje/nespĺňuje požadavky normy (uvést konkrétní technickou normu/normy).
- návrh nápravného opatření k odstranění každé neshody (termíny odstranění závad se nestanovují; od okamžiku podpisu a převzetí inspekčního protokolu je od-

stranění zjištěných závad a neshod povinností provozovatele);

- v případě zbytkových rizik (tedy specifických rizik, které nejsou podchyceny v normách) lze provést jejich rozbor;
- závěr inspekčního protokolu obsahuje celkové zhodnocení stavu veřejného zařízení. Zjištěné závady a neshody jednotlivých prvků musí být jasně formulovány. K tomu:
 - Inspektor by měl být při formulování doporučení na odstranění závad pečlivý a velmi obezřetný, protože pokud jsou špatně pochopena nebo nesprávně provedena, mohla by vzniknout nová rizika. Inspektor sice ve svém protokolu dává doporučení pro způsob nápravy, ale měl by zároveň upozornit,

že existují i jiné způsoby, jak situaci řešit (nabízí se třeba forma vysvětlivek).

- V protokolu musí být zcela jednoznačně uvedeno, který herní či sportovní prvek inspektor určuje jako neprovozuschopný a navrhuje jej k vyřazení z užívání. Vhodné je uvést i doporučené termíny pro provedení oprav, včetně zhodnocení závažnosti a náročnosti provedení.

S ohledem na promlčecí lhůty se doporučuje, aby provozovatel archivoval inspekční protokoly pro každé jím provozované veřejné zařízení minimálně po dobu čtyř let, ideálně však po celou dobu životnosti (používání) prvků.

7.6 Postupy při zjištění závad

Představuje-li úroveň bezpečnosti prvků nebo povrchu nepřijatelné riziko, musí se zabránit v přístupu a používání zařízení dětského hřiště – tuto premisu jsme už zmiňovali, a nelze jinak. Je zásadní a zdaleka ne automaticky přijímaná a uplatňovaná.

Zde uvádíme příklady situací, kdy je úroveň bezpečnosti nedostatečná:

- instalace zařízení není dokončena;
- povrch tlumící dopad není ještě nainstalován;
- údržba nemůže zabezpečit požadovanou úroveň bezpečnosti;
- části výrobků jsou poškozeny.

V těchto případech se jedná o naprosto signifikantní případy situací, kde jsou závady evidentní na základě zjištění inspekcí provedených samotným provozovatelem.

Skutečnost, že úroveň bezpečnosti prvků anebo povrchu představuje nepřijatelné ri-

ziko, může být i závěrem nezávislé inspekce prováděné po instalaci, hlavní roční inspekce, či při jiných výjimečných případech.

Provozovatel se má závěry nezávislé inspekce řídit, a to především ve vlastním zájmu. Je třeba si uvědomit, že veřejná zařízení musí být nejen bezpečná, ale že je zde také odpovědnost za provozování veřejně přístupného zařízení.

7.6.1 Věcná problematika zjištění

Je-li při inspekci zjištěna závada, která ohrožuje stav bezpečnosti jednotlivých prvků nebo celého zařízení, musí být neprodleně oznámena provozovateli (pokud ji nezjistí provozovatel sám).

V případě, že provozovatel nemůže bezodkladně zajistit bezpečnost zařízení, musí být zařízení zajištěno před přístupem a použitím, např. odstavením, odstraněním nebo oplocením zařízení a jeho okolí, až do dokončení opravy nebo výměny.

Z místa, kde je část zařízení odstraněna, musí být současně odstraněna nebo zajištěna i všechna ukotvení nebo základy v zemi a celý prostor musí být zabezpečen.

7.6.2 Komunikace zúčastněných stran – klíč k prevenci dětských úrazů

Pro provozovatele se může stát problémem zjištění identifikované (obvykle) nezávislou inspekcí po instalaci, anebo hlavní roční inspekcí v průběhu smluvní záruky dané výrobcem/dodavatelem. Předmětem nesrovnalostí totiž nezřídka bývá, že prvky, popřípadě i celé veřejné zařízení jsou certifikované autorizovanou osobou, takže výrobce/dodavatel argumentuje, že bezpečnost prvku či zařízení nemůže být zpochybnována.

Provozovatel se tak ocitá v „kleštích“. Od nezávislé inspekce má vyjádření o nebezpečnosti veřejného zařízení či konkrétního prvku anebo povrchu, výrobce s ním neko-

munikuje s odvoláním na vydaný certifikát autorizovanou osobou. Certifikovaná osoba nekomunikuje ani s provozovatelem, ani s nezávislým inspektorem s tím, že partnerem jí je pouze klient – výrobce/dodavatel.

Němečtí autoři publikace Zařízení dětských hřišť – ČAS navrhli velmi útlé teze procesu komunikace pro takové případy, který se stal inspirací pro nastavení pravidel komunikace mezi jednotlivými zainteresovanými stranami u nás. Navržení a projednání takového postupu si vzala za úkol Sekce kvality při Hospodářské komoře ČR (2021–22). Vznikl Doporučený postup projednaný v Sekci kvality HK ČR: Podpora komunikace zapojených stran k zajištění bezpečného provozu veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže. Dokument je v plném znění dostupný např. na stránkách www.overenehriste.cz.⁸ Shrnutí Postupu komunikace včetně rekapitulace procesu připojujeme v Příloze.

8. OSTATNÍ ASPEKTY PROVOZU

8.1 Smlouva provozovatele s poskytovatelem nezávislé inspekční služby

Dobře formulovaná a přesně vymezená smlouva mezi provozovatelem veřejného zařízení a inspektorem je základem pro řádné a smysluplné provedení inspekce.

Občanský zákoník zahrnuje závazky z právních jednání, které se vztahují na kontrolní činnosti a způsob uzavření smluvního vztahu. Smlouvou o kontrolní činnosti se „kontrolor“ (v Pravidlech praxe „inspektor v oblasti herních a sportovních zařízení“) zavazuje nestranně zjistit stav určité věci nebo ověřit výsledek určité činnosti a vydat o tom „kontrolní osvědčení“ (v Pravidlech praxe „Inspekční

protokol“), objednatel se pak zavazuje vyplácet odměnu.

Při zadávání zakázky a sjednání smlouvy na provedení nezávislé inspekce se provozovateli doporučuje důsledně zohledňovat následující aspekty a vhodnou formou je do smlouvy zapracovat (indikativně):

- ! Místo a časový harmonogram provedení inspekce.
- ! Co nejpřesněji vymezit zaměření, obsah a rozsah inspekce (včetně inspekce po in-

8 <https://www.overenehriste.cz/bezpecne-hriste-jak-na-to/podpora-komunikace.php>

stalaci, hlavní roční inspekce aj. – viz předcházející text).

- ! Jaká bude forma vyjádření výsledku inspekce (shoda s normou, posouzení rizik, nápravná opatření) včetně požadavků na věcný rozsah inspekčního protokolu a způsob předání protokolu (tištěný formát, elektronická forma /formát MS Word, pdf aj./, e-mail, datová schránka atd.).
- ! (Pozn.: Případné posouzení rizik je samostatný akt posouzení všech rizik prvků včetně řazení do tabulkových systémů; tedy jedná se o specifické odborné zhodnocení, i navíc vynaložený postup.)
- ! Zajištění odborné péče a kvalifikace: Provozovatel si co nejpřesněji vymezí, a ve svém zájmu také ověří, odbornou způsobilost inspektora v oblasti herních a sportovních zařízení k provedení inspekce.
- ! Zajištění nezávislosti provedení inspekce: Provozovatel co nejpřesněji vymezí, a ve svém zájmu také ověří, nezávislost

inspektora v oblasti herních a sportovních zařízení k provedení inspekce.

- ! Ověření pojištění k inspekční činnosti v oblasti herních a sportovních zařízení: osoba s odbornou způsobilostí v oblasti herních a sportovních zařízení k provedení inspekce je pojištěna přímo pro inspekční činnost uvedených zařízení.
- ! Součinnost: Objednatel zajistí inspektora-ovi součinnost nutnou k provedení inspekce, zejména mu umožní potřebný přístup na veřejné zařízení a poskytne potřebné doklady a podklady k posouzení v rámci inspekce.
- ! V tělocvičnách, posilovnách a v dalších prostorách v interiéru je během inspekce provozovatel povinen prostory pro uživatele z bezpečnostních důvodů uzavřít.
- ! Vyloučení odpovědnosti, pokud je to relevantní (například neprověřování podzemních konstrukcí pod pevným povrchem).

Smlouva může být uzavřena i formou objednávky. Je v zájmu provozovatele neopomenout výše uvedené aspekty.

8.2 Odpovědnost provozovatele veřejných zařízení

Je třeba mít na paměti, že veřejná zařízení určená pro děti a mládež musí být nejen bezpečná, ale že k provozování veřejně přístupného zařízení se vztahuje významná odpovědnost. Vzhledem k příslušným ustanovením občanského zákoníku, konkrétně § 2894 a násl., je to provozovatel nebo vlastník zařízení, kdo nese odpovědnost tzv. generálně; v drtivé většině případů je to obec nebo jí zřízené organizace, v případě školských subjektů pak statutární zástupci apod. Odpovědnost je rozdělena do dvou rovin, a to na odpovědnost majetkoprávní (za škodu) a odpovědnost trestněprávní.

Pokud se nejdříve zaměříme na odpovědnost majetkoprávní jako institut občanského

práva, pak může jedna nastalá škodná událost vyvolat nárok na několik nároků na náhradu škody, které mohou být ve většině případů v souběhu. Jedná se např. o tyto možné nároky (zkráceně):

- V případě ublížení na zdraví je zde povinnost škůdce odčinit újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vtrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění, které může být i v řádech milionů korun.
- Při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce též duševní

útrapy rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení.

- Škůdce hradí rovněž účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného.

Na toto riziko škody ve smyslu uvedených nároků nabízejí pojišťovny pojištění a je věcí provozovatelů hřišť a sportovišť, aby taková pojištění sjednávali. Vzhledem k velké škále nároků na náhradu škody včetně nároků na odčinění nemajetkové újmy se doporučuje nechat posoudit aktuální pojistné smlouvy provozovatelů hřišť a sportovišť právě s ohledem na rozsah pojistného krytí všech shora citovaných nároků poškozených, a to i co do pojistných částek. Pojistná smlouva provozovatele takového zařízení by měla být naprostou samozřejmostí, provozování veřejných herních a sportovních zařízení bez pojistné smlouvy tvoří pro provozovatele velmi vysoké riziko.

Pak ovšem existuje takzvaná odpovědnost za zásah do práva na ochranu osobnosti, které se může týkat nejen samotného poškozeného dítěte, ale i celé rodiny, kdy plnění za taková protiprávní jednání může v současné době být také v řádech milionů korun, v závislosti na výše zásahu do práva na ochranu osobnosti. Je nutné upozornit, že na tento typ „škody“ se nevztahují žádná pojištění, resp. nemáme znalosti, že by pojišťovny tento typ rizika pojistily. V takovém případě by tuto náhradu vždy hradila pouze dotčená obec či organizace.

Z hlediska trestněprávního odpovídá vždy za případnou událost statutární orgán či odpovědný pracovník, či zaměstnanec, který má ve své kompetenci danou oblast, pokud

se ze zavinění události nevyviní. Je samozřejmé, že žádné pojištění trestněprávní odpovědnost nevyloučí. V trestním řízení se pak většinou jedná o nedbalostní trestné činy ublížení na zdraví. Proto je v zájmu provozovatelů, aby jejich veřejná zařízení byla prověřována i nezávislymi inspekci. Je to jeden z bodů, jak prokázat naplnění požadavků pro bezpečný provoz při vyvinění se z trestněprávní odpovědnosti.

Podle § 2924 občanského zákoníku platí i nadále tzv. objektivní odpovědnost provozovatele za škodu způsobenou na jím provozovaném dětském hřišti či sportovišti. To znamená, že provozovatel za škodu vzniklou na jeho zařízení odpovídá objektivně, dokud se jí nezproští (to znamená, že prokáže, že zařízení provozuje bezpečně a řádně vynaložil veškerou péči a prevenci, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo). Soudy v případech škodných událostí zpravidla velmi podrobně zkoumají, jak provozovatelé svá hřiště a sportoviště provozovali (např. zdali je podrobili inspekci po instalaci a hlavním ročním inspekci a zda takové inspekce prováděly nezávislé osoby s odbornou způsobilostí). V tomto ohledu je předpoklad, že soud přihlédne k požadavkům evropské normy, zavedené do soustavy českých technických norem (ČSN).

Pokud jsme tedy popsali druhy odpovědnosti, dostáváme se k oblasti prevence rizik, kdy prevenci jako takovou občanský zákoník odpovědným osobám přímo nařizuje v ust. § 2900. Lze předpokládat, že právě splněním prevenční povinnosti, která by mohla případnou škodnou událost odvrátit či alespoň následek co nejvíce minimalizovat, se budou soudy velmi podrobně zabývat.

8.3 Zavedení systému řízení bezpečnosti

Jako hlavní východisko pro zavedení systému řízení bezpečnosti může provozovatel vyu-

žít Pravidla praxe, případně je zkombinovat s dalšími resortními metodikami (viz čl. 1.3.).

Pro účely tohoto textu je termín „řízení bezpečnosti“ definován jako systém zavedený provozovatelem dětského hřiště nebo sportoviště za účelem vymezení, udržování, a je-li třeba, i za účelem zlepšení bezpečnosti veřejného zařízení jako celku, včetně jednotlivých prvků a povrchů.

Provozovatel má ve všech etapách procesu, od návrhu, instalace, inspekce, údržby po samotný provoz, brát v úvahu informace od výrobce, např. předběžné informace/katalog, návody k instalaci a údržbě spolu s požadavky odpovídajících technických norem a jakékoli další poznatky. Požadavky a instrukce výrobce nesmí být v rozporu

s normami a zejména nesmí bránit možnosti a volbě provozovatele aplikovat nezávislou inspekci např. předepisováním, kým bude nezávislá inspekce prováděna. Tyto aspekty byly v předcházejícím textu popisovány.

Provozovatel dětského hřiště musí pravidelně, nejméně jednou ročně, systematicky vyhodnocovat účinnost všech použitých bezpečnostních opatření a doporučení zpracovaných do systému řízení bezpečnosti a provést jejich změnu, pokud byla shledána jako nutná na základě zkušeností nebo změněných okolností, známých a zaznamenaných úrazů nebo posouzení rizik.

8.4 Provozní dokumentace

8.4.1 Provozní dokumentace založená u provozovatele

Provozní dokumentace eviduje výstupy všech činností, které jsou součástí řízení bezpečnosti. Provozovatel by měl vést a udržovat následující záznamy a dokumentaci:

- Prohlášení výrobce o shodě vydané na základě certifikátu (toto je v případě herních prvků dětského hřiště povinné, v případě sportovišť, tělocvičen a podobných veřejných zařízení nepovinné). Doporučuje se vyžadovat i certifikát o provedeném posouzení shody každého herního prvku třetí stranou a „závěrečný protokol“ (též protokol o zkoušce), který má být nedílnou součástí certifikátu. Protokol musí obsahovat technickou specifikaci výrobku, jeho vyobrazení a případně i další dílčí protokoly o provedených zkouškách. Na vyžádání je výrobce povinen všechny tyto podklady provozovateli poskytnout (viz ČSN EN 1176-1, čl. 6.1.1).
- Konstrukční a nabídkovou dokumentaci od výrobce a katalogový/technický list – pro každý herní či sportovní prvek, vy-

stavený výrobcem a zahrnující podrobné specifické parametry prvku, podmínky pro instalaci aj.

- Pokyny výrobce pro provádění četnosti inspekci a údržby.
- (Provozní) deník vedený provozovatelem (záznamy o provozních inspekcích, údržbě, plánech a hodnocení bezpečnosti řízení).
- Zprávy/protokoly o inspekcích po instalaci a o hlavních ročních inspekcích; případně další protokoly.
- Provozní řád veřejného zařízení:

Provozní řád stanovuje podmínky pro provoz veřejného zařízení. Jeho obsah je upraven § 13 čl. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví. Zahrnuje podmínky údržby, úklidu hrací plochy, sanaci písku, zakrývání pískovišť včetně četnosti výměny písku, stanovení postupu při pravidelných prohlídkách a inspekcích včetně povinností postupu instruktorů a cvičitelů při používání tělocvičného nářadí, způsobu závlahy zatravněných ploch a další.

- Evidenci úrazů:

Evidenci úrazů zaznamenává provozovatel v souladu s platnými předpisy. K dispozici musí být písemné postupy pro provedení záznamu a řešení případných úrazů, nehod, požáru apod. O hlášených či jinak zjištěných úrazech a nehodách musí provozovatel provést zápis. Provozovatel musí každý případ vyhodnotit a přijmout opatření, včetně zajištění nezávislé inspekce po úrazu. Za provedení záznamu o školním úrazu je odpovědný statutární orgán nebo jím pověřená osoba. Konkrétní postup je stanoven resortními pokyny.

Tyto informace by měly sloužit ke zvýšení bezpečnosti veřejného zařízení a měly by být uchovány pro případné inspekce a další použití.

K obsahu těchto dokumentů podrobněji viz Příručka správné praxe SČS (2016). Zahrnuje také příklad provozního řádu.

8.4.2 Informace pro návštěvníky veřejného zařízení

Na veřejném zařízení má být umístěna informační tabule se znakem (piktogramem)

druhu veřejného zařízení, návštěvním řádem a dalšími údaji, např.:

- názvem dětského hřiště;
- adresou dětského hřiště;
- telefonním číslem k přivolání záchranné služby;
- telefonním číslem pro spojení s údržbou k nahlášení vážných závad;
- ostatními odpovídajícími informacemi, které si podle místních podmínek určí provozovatel, například výběrem piktogramů, které zprostředkují potřebné informace.

Vchody/vjezdy (popřípadě východy/výjezdy a únikové cesty atp.) veřejného zařízení musí být kdykoli přístupné a prosté překážek pro záchrannou službu.

K obsahu těchto dokumentů podrobněji viz Příručka správné praxe SČS (2016). Zahrnuje také příklad návštěvního řádu.

9. ZNAČKA ČESKÁ KVALITA

Národní program Česká kvalita zahrnuje i značky kvality, které pomáhají konečnému spotřebiteli v orientaci na trhu ohledně kvality výrobků a služeb. Program aktuálně zahrnuje více než dvacítku značek, které se týkají nejrůznějších oblastí výrobků a služeb. Komplexní informace jsou zprostředkovány na stránkách www.narodniportal.cz.

Do Národního programu Česká kvalita byla přijata i značka kvality pod názvem „Hřiště – sportoviště – tělocvična – OVĚŘENÝ PRO-

VOZ“ (dále jen „značka“), která spotřebiteli garantuje bezpečné provozování veřejného zařízení v náležitě kvalitě. Je dobrovolnou deklarací provozovatele o bezpečném provozu celého jím provozovaného zařízení – hřiště a sportoviště, tedy nikoli pouze jednotlivých herních či sportovních prvků.

Podstatou pro udělení licence k držení značky je ověření a následně průběžně ověřovaná kvalita a bezpečnost provozu třetí stranou nezávislou na výrobci nebo provozovateli.

Pro provozovatele je držení značky zárukou, že dané veřejné zařízení je provozováno v souladu s legislativou a správnou praxí.

Seznam provozovatelů, kteří získali licenci na držení a používání značky, stejně jako seznam předmětných hřišť a sportovišť, je dostupný na stránkách www.overehriste.cz. Vlastníkem značky je konsorcium sestávající ze Sdružení českých spotřebitelů, z. ú., Komory SOTKVO a Kabinetu pro standardi-

zaci, o. p. s. Kabinet je zároveň i správcem značky. Podrobnosti ke značce jsou dostupné na výše uvedeném odkazu.

10. ZÁVĚR: PROVOZ ZAČÍNÁ U PROJEKTU

Zajištění bezpečného provozu a souvisejících inspekci veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže je náročným oborem. Pravidla praxe si vzala za cíl pomoci provozovatelům a inspektorům těchto zařízení k jejich úspěšnému a účinnému provádění a naplňování cíle, kterým je prevence úrazů dětí a mládeže při hrách a sportovním vyžití. S tím úzce souvisí i ochrana provozovatele z hlediska jeho odpovědnosti za bezpečnost jím provozovaného veřejného zařízení.

Cílem naší publikace je zaměřením se na bezpečný provoz zařízení a jeho inspekce. V závěru bychom rádi zdůraznili naši mnohaletou zkušenost, kterou lze shrnout do tvrzení, že **„provoz veřejného zařízení začíná už u projektanta na stole“**.

S podporou Rady kvality ČR vznikla v r. 2020 studie pod názvem „Bezpečné dětské hřiště a sportoviště – jak na to? Desatero zásad od projektu po provoz hřišť a sportovišť“, v jejímž rámci bylo formulováno 10 základních principů, které jsou zásadní pro zajištění funkčních hřišť a sportovišť určených pro děti a mládež, nebo dětmi a mládeží využívaných (dále jen „veřejná zařízení“). Pro lepší přehled a uchopení obsahu studie bylo těchto 10 zásad přiřazeno do pěti obecněji pojatých oblastí:

- A – Záměr a cíle pro budování hřiště či sportoviště
- B – Projekt veřejného zařízení
- C – Stavba a instalace hřiště či sportoviště
- D – Povinnosti provozovatele
- E – Ostatní nástroje správné praxe

V rámci této studie je kladen důraz jak na komunikaci budoucího provozovatele zařízení ve všech fázích vývoje a výstavby s jednotlivými partnery, tak na zapojení budoucího poskytovatele služby nezávislých inspekci do procesu. Ať už se jedná o hlavní roční inspekce nebo inspekce po instalaci. Neméně důležitá je i komunikace před dokončením výstavby a instalací, která spočívá hlavně v průběžných konzultacích. V případě větších projektů je pak možné nechat v průběhu výstavby provést nezávislé inspekce (přičemž tyto nijak nenahrazují stavební dozor).

Nepochybně provozovatel musí ve všech etapách procesu – návrh komplexu veřejného zařízení, montáž prvků, údržba a inspekce provozu – brát v úvahu informace od výrobce, např. předběžné informace/katalog, návody k instalaci a údržbě spolu s požadavky na odpovídající normy a jakékoliv další dostupné poznatky.

A jaké je tedy doporučované desatero?

1. Naší hlavní prioritou je **PODPORA POHYBOVÝCH SCHOPNOSTÍ DĚTÍ** v raném věku i v dalším vývoji.
2. Neopomineme si s projektantem smluvně podchytit **DODRŽENÍ POŽADAVKŮ NA BEZPEČNOST DLE TECHNICKÝCH NOREM.**
3. Pamatujeme na **KONZULTACE ZAJINTERESOVANÝCH STRAN PŘED ZAHÁJENÍM stavby** a instalací prvků.
4. Sledujeme důsledné plnění **POVINNOSTÍ VÝROBCE A DODAVATELE**, včetně provádění montáže (instalace).
5. **NEZÁVISLÉ INSPEKCE** si zajistíme již **BĚHEM STAVBY A INSTALACE.**
6. Neopomenutelné je pro nás provedení **NEZÁVISLÉ INSPEKCE PO INSTALACI** (vstupní inspekce).
7. Důsledně plníme své **VŠEOBECNÉ ZÁKLADNÍ POVINNOSTI** provozovatele.
8. Nekompromisně **UPLATŇUJEME TŘÍSTUPŇOVOU INSPEKCI PROVOZU U HERNÍCH I SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ.**
9. Pečlivě zpracujeme **NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD** a **PROVOZNÍ ŘÁD.**
10. Činíme vše potřebné pro **PREVENCI ÚRAZŮ DĚTÍ**, např. s **VYUŽITÍM PROGRAMU ČESKÁ KVALITA.**

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Použitá zkratka	Význam
CEN	Evropský výbor pro normalizaci
ČAS	Česká agentura pro standardizaci
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČSN	Česká technická norma
EFTA	European Free Trade Association (česky Evropské sdružení volného obchodu)
EN	Evropská norma
EU	Evropská unie
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci (anglicky International Organization for Standardization)
KHS	Krajská hygienická stanice
Komora SOTKVO	Komora odborných technických kontrolorů, výrobců, pracovníků montáží a opravářů zařízení hřišť, dětských hřišť, tělocvičen, sportovišť a posiloven
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví ČR
OJEU	Official Journal of the European Union (česky Úřední věstník Evropské unie)
NAŘÍZENÍ REACH	REGULATION (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TNI	Technická normalizační informace – forma normativního dokumentu
TR	Technická zpráva – forma normativního dokumentu
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

BIBLIOGRAFIE

Výčty obsahují jen vybrané klíčové předpisy a dokumenty, a to zejména v případě technických norem. Úplné aktualizované seznamy udržujeme na stránkách www.overenehriste.cz (konkrétně zde: <https://www.overenehriste.cz/dokumenty/predpisova-zakladna.php>).

Legislativa:

- 1) Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, v platném znění
- 2) Zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, v platném znění
- 3) Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, v platném znění
- 4) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
- 5) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- 6) Nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, v platném znění
- 7) Nařízení (ES) 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (a změnách několika evropských předpisů) (Nařízení REACH)
- 8) Vyhláška č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů

Technické normy:

- 1) EN 1176-7:2020 zavedena v ČSN EN 1176-7:2020 (94 0515) *Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 7: Pokyny pro instalaci, kontrolu, údržbu a provoz*
- 2) EN 1176-1:2017 zavedena v ČSN EN 1176-1 ed. 2:2018 (94 0515) *Zařízení a povrch dětského hřiště – Část 1: Obecné bezpečnostní požadavky a zkušební metody*
- 3) CEN/TR 17207:2018 zavedena v ČSN jako TNI CEN/TR 17027 (94 3464) *Dětská hřiště a rekreační sportovní zařízení – Rámec pro odbornou způsobilost inspektorů dětských hřišť* (jen v anglické verzi)
- 4) EN 913:2018+A1 zavedena v ČSN EN 913+A1:2022 (94 0303) *Gymnastické nářadí – Obecné bezpečnostní požadavky a metody zkoušení* (jen v anglické verzi)
- 5) ISO 20957-1:2013 zavedena v ČSN EN ISO 20957-1:2014 (94 0201) *Stacionární tréninková zařízení – Část 1: Základní bezpečnostní požadavky a zkušební metody*
- 6) EN 14974:2019 zavedena v ČSN EN 14974:2020 (94 2844) *Skateparky – Bezpečnostní požadavky a metody zkoušení*
- 7) EN 15312+A1:2007 zavedena v ČSN EN 15312+A1:2011 (94 0521) *Víceúčelové sportovní zařízení s volným přístupem – Funkční a bezpečnostní požadavky a metody zkoušení*

Metodiky, studie:

- 1) Zdeňka HOUŽVIČKOVÁ, Libor DUPAL: Studie Bezpečné dětské hřiště a sportoviště – jak na to? Desatero zásad od projektu po provoz hřišť a sportovišť, [online], studie byla vytvořena za finanční podpory Rady kvality ČR, červenec 2020, dostupné z: <https://www.overenehriste.cz/users/files/dokumenty/desatero/Studie-10tero-hriste-2020-fi.pdf>
- 2) Libor DUPAL: Desatero pro bezpečné hřiště a sportoviště (Zásady správné praxe od projektu po provoz), [online], publikace byla vytvořena za finanční podpory Rady kvality České republiky, září 2020; Sdružení českých spotřebitelů, z. ú., ISBN 978-80-87719-74-9, dostupné z: <https://konzument.cz/users/publications/10-top-normy/384-desatero-pro-bezpecne-hriste-a-sportoviste.pdf>
- 3) Magdalena ZIMOVÁ, Zdeňka PODOLSKÁ, Libor DUPAL: Metodické doporučení Státního zdravotního ústavu k zajištění a zvýšení ochrany zdraví a bezpečnosti dětí a mládeže – správná praxe bezpečného provozu veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže, In: Acta hygienica epidemiologica et microbiologica 6/2021. Aktualizace Metodického doporučení z roku 2020. Dostupné z: <https://www.overenehriste.cz/dokumenty/odpovednost-za-provoz.php>
- 4) Metodická informace k zabezpečování provozu a údržby ve sportovních zařízeních, na dětských hřištích a v tělocvičnách. In: Věstník Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, roč. LXIV, leden 2008. Dostupné z: [https://www.overenehriste.cz/users/files/dokumenty/Vest_MSMT_01_2008\[1\].pdf](https://www.overenehriste.cz/users/files/dokumenty/Vest_MSMT_01_2008[1].pdf)
- 5) Libor DUPAL: Příručka správné praxe pro bezpečný provoz veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen apod.) v České republice, druhé rozšířené vydání, 2016, ISBN 978-80-87719-46-6. Dostupné z: <https://www.konzument.cz/users/publications/10-top-normy/233-prirucka-spravne-praxe-pro-bezpecny-provoz-verejnych-zarizeni-pro-hry-a-sport-deti-a-mladeze.pdf>
- 6) Georg AGDE, Günter BELTZIG, Franz DANNER, Julian RICHTER, Detlef SETTELMEIER; do češtiny přeložili: Jakub SVOBODA, Igor SVOBODA: Zařízení hřišť – bezpečnost na evropských hřištích. Komentované vydání souboru norem ČSN EN 1176, 5. zcela přepracované a rozšířené vydání, 2018; vydavatel českého překladu – ČAS 2021, ISBN 978-80-907243-2-7.

Informace o technických normách:

- ÚNMZ – www.unmz.cz
- ČAS – www.agentura-cas.cz
- ČSN online – www.agentura-cas.cz/csn-online

Další doporučené webové stránky:

www.overenyprovoz.cz

www.szu.cz

www.iso.org

www.msmt.cz

www.cencenelec.eu

www.mv.cz

www.agentura-cas.cz

RESUMÉ

Zpracování publikace „BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ – Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele“ vyplynulo z potřeby poskytnout provozovatelům veřejných zařízení určených pro děti a mládež aktualizovaný metodický, praktický návod k podpoře jejich odpovědné práce prováděné ve prospěch dětí a mládeže, včetně prevence úrazů dětí a mládeže.

Pravidla praxe jsou založena na výkladu souboru norem EN 1176, zejména částí 1 a 7, a dalších evropských norem vztahujících se k problematice provozu hřišť a sportovišť. Při zpracování byl důsledně brán v potaz záměr určení Pravidel praxe pro provozovatele dětských hřišť a sportovišť. Pravidla praxe zahrnují širokou škálu povinností a doporučení provozovatelům včetně zajišťování inspekcí veřejných zařízení. Stejným aspektem správného provozu je zajištění nezávislosti prováděných inspekcí (hlavní roční inspekce, inspekce po instalaci) a také odborná způsobilost inspektorů.

The intention behind publishing the „SAFE OPERATION OF PUBLIC FACILITIES INTENDED FOR GAMES AND SPORTS OF CHILDREN AND YOUTH – Best practices according to European standards for facility operators and other stakeholders“ was prompted by the need to provide the above-mentioned facility operators with the updated information, methodology and the practical support that would help the operators to better conduct their work for the benefit of children and young people. It can be used also as a useful tool for preventing injuries to children and young people.

The best practices are based on the interpretation of the series of standards EN 1176, especially parts 1 and 7, and other European standards related to the operation of playgrounds and sports grounds. The best practices are intended particularly for operators of playgrounds and sports grounds and so, they cover a wide range of operators' obligations and recommendations, including ensuring inspections of the public facilities. A key aspect of proper operation is ensuring that the inspections are carried out by an independent service (be it main annual inspections or post-installation inspections), as well as making sure that the inspectors have appropriate professional competences that match their tasks.

PŘÍLOHA – KOMUNIKACE STRAN

Doporučený postup projednaný v Sekci kvality HK ČR (2022): Podpora komunikace zapojených stran k zajištění bezpečného provozu veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže.

Celý text Postupu komunikace je dostupný na stránkách www.overenehriste.cz, zde uvádíme shrnutí formulované v ZÁVĚRU uvedeného textu.

Není v zájmu kultivované funkce trhu, aby veškeré aspekty a detaily procesů byly formulovány v právních předpisech. Mnohé je upraveno v technických normách právě proto, aby regulace trh neúměrně nesvazovala. Jistě to neznamená, že norma, protože je obecně dobrovolná, je zbytečná, a vlastně ji tedy strany nemusí používat a využívat. Bohužel i s takovými postoji zástupců zainteresovaných stran se na „českém“ trhu setkáváme. A existují i další nástroje tzv. „samoregulace“, kdy účastníci trhu přijímají dobrovolně nástroje, které funkci trhu usnadňují, ve prospěch všech zúčastněných stran a ve prospěch konečného spotřebitele, uživatele výrobku či služby.

Problematika dětských hřišť a sportovišť je obzvláště citlivá. Jedná se přece o bezpečnost „spotřebitelů“ nejzranitelnějších, našich dětí! Denní praxe nás přivedla k potřebě připravit

takový samoregulační nástroj, který by podpořil, nyní často nefunkční, komunikaci stran při zjištění podezření na závažné nedostatky herního či sportovního prvku či celého zařízení z hlediska úrovně jejich bezpečnosti. Inspiraci jsme našli v zahraniční publikaci, kterou vydala v překladu ČAS. Za to náleží této agentuře poděkování! A také Hospodářské komoře ČR, jejíž sekce kvality přijala jako prioritu upřesnit komunikační proces mezi zapojenými stranami. Úkolu zpracování „Postupu komunikace“ se ujal Kabinet pro standardizaci, o. p. s.

Jen na základě efektivně a konstruktivně vedené komunikace lze zajistit, aby se provoz daného veřejného zařízení stal bezpečným, pokud by se podezření potvrdila, a aby se zároveň vyloučila podobná rizika na jiných zařízeních.

Osoby zastupující zainteresované strany a další experti, kteří se postupně zapojovali do připomínkování návrhů tohoto Postupu komunikace, jednoznačně preferovali, aby proces byl vyjádřen diagramem vztahů.

Následně ještě připojujeme „bodovou“ rekapitulaci s upozorněním, že se jedná o zjednodušenou obsahovou formu oproti popsanému v komplexním materiálu.

Rekapitulace

V případě, že inspektor provádějící nezávislou inspekci bezpečnosti veřejného zařízení (normativně upraveno rámcem pro odbornou způsobilost inspektorů dětských hřišť a sportovišť) zjistí závažné nedostatky herního či sportovního prvku či celého zařízení z hlediska úrovně jejich bezpečnosti, je následující komunikace vedena procesem dle tohoto Postupu komunikace, zejména:

1. Inspektor zjišťuje nezávislou inspekci (po instalaci, hlavní roční inspekce) zá-

važné nedostatky herního či sportovního prvku či celého zařízení z hlediska úrovně jejich bezpečnosti.

Předává výhradu k úrovni bezpečnosti prvku či zařízení provozovateli, který službu nezávislé inspekce objednal (Zpráva/protokol o provedené inspekci).

2. Provozovatel oznámí tuto skutečnost (ad 1) výrobci/dodavateli prvku či zařízení.

3. Výrobce/dodavatel má **obecně** postupovat ve smyslu svých zákonných povinností; **v případě herních prvků** dle § 13 čl. 10 a 11 zákona č. 22/1997 Sb., **v případě sportovních prvků** (§ 5.3 a další) zákon č. 102/2001 Sb.

Konkrétně pak:

3. a) Výrobce/dodavatel na základě posouzení podkladů **nerozporuje negativní zjištění** nezávislé inspekce, pak

- sdělí tento svůj postoj provozovateli a ten inspektorovi, který inspekci prováděl;
- informuje o zjištění nezávislé inspekce zkušebnu/certifikační orgán, které byly zapojeny do posouzení shody a certifikát vystaví.

Nebo

3. b) Výrobce/dodavatel na základě posouzení podkladů (3.2) **nesouhlasí s negativním zjištěním** nezávislé inspekce, pak

- sdělí písemně tento svůj postoj provozovateli a
- seznámí provozovatele s dokumentací, na jejímž základě ke svému záměru dospěl.

Doklad: písemná informace určená pro inspektora podpořená protokolem autorizované osoby o provedeném posouzení shody a certifikátem o shodě vystaveným certifikačním orgánem.

Pozn.: Investorovi/provozovateli se doporučuje mít tento postup stvrzen smluvně ve smlouvě na dodání veřejného zařízení či jednotlivých prvků.

4. Alternativy dalších kroků:

4. a) Pokud inspektor přehodnotí svůj původní postoj k nedostatečné úrovni bezpečnosti, pak

- upraví závěry Zprávy o provedené inspekci a
- proces komunikace může být ukončen.

Nebo

4. b) Inspektor setrvá na svém postoji k nedostatečné úrovni bezpečnosti (podloženém Zprávou o provedené inspekci), pak

- informuje o nezměněném postoji inspekce výrobce/dodavatele a vstoupí v kontakt s autorizovanou osobou/zkušebnou/certifikačním orgánem k věcným konzultacím k problému.

5. Autorizovaná osoba/zkušebna/certifikační orgán návazně na kroky 3. a) nebo 4. b) zahájí přezkum svého předmětného rozhodnutí;

5. a) pokud autorizovaná osoba/zkušebna/certifikační orgán na základě přezkumu svého předmětného rozhodnutí **uznává oprávněnost zpochybnění** bezpečnosti prvku a postupuje pak ve smyslu svých zákonných povinností (viz § 11a zákona č. 22/1997 Sb.).

Nebo

5. b) autorizovaná osoba/zkušebna/certifikační orgán na základě přezkoumání svého předmětného rozhodnutí **neuznává oprávněnost zpochybnění** bezpečnosti prvku, pak

- informuje o výsledku přezkumu výrobce/dodavatele (viz krok 3. a) a inspektora (viz krok 4. b) a seznámí je s podklady, na základě kterých k rozhodnutí dospěl.

6. Pokud inspektor po seznámení se s podklady, na jejichž základě zkušebna/certifikační orgán neuznal oprávněnost

zpochybnění, setrvává na závěrech svého zjištění, že v užívání je výrobek ohrožující zdraví či život uživatele, provozovatel nebo z jeho pověření inspektor podá podnět České obchodní inspekci.

7. Na základě podnětu bude ČOI konat v rámci svých zákonných pravomocí; příkladem je možnost, aby orgán dozoru dle čl. 18/3 zákona č. 22/1997 Sb. dal autorizované osobě podnět, aby přezkoumala předmětný certifikát (poté co prvotně již

příslušná AO přezkum provedla, nyní se z logiky věci předpokládá a z ducha zákona rozumí, že se obrátí na jinou AO, než která platný certifikát vystavila). Atd.

8. V případě, že postup komunikace nepovede k dohodě zapojených stran a subjektů a bezpečnost veřejného zařízení nebude zajištěna, může věc přejít v soudní spor vedený za strany provozovatele.

... barevný svět v tisku

knihy • prospekty
• katalogy • brožury
• plakáty • kalendáře
• výroční zprávy
• korespondenční
materiály • úřední
tiskoviny • noviny • časopisy
• další polygrafické výrobky

**Ve spolupráci s Magistrátem vydáváme každý týden
informační zpravodaj města Hradec Králové Radnice,
do kterého zajišťujeme příjem inzerce.**

GARAMON
vydavatelství a tiskárna

GARAMON s.r.o.
Wonkova 432
500 02 Hradec Králové

tel./fax: 495 217 101
e-mail: garamon@garamon.cz
www.garamon.cz

Radnice - příjem inzerce
tel.: 495 499 086
mobil: 603 234 459
e-mail: radnice@garamon.cz

NÁRODNÍ AKREDITAČNÍ ORGÁN

Český institut pro akreditaci, o.p.s. „Accredo – dávám důvěru“

Olšanská 54/3, 130 00 Praha 3, tel.: +420 272 096 222, fax: +420 272 096 221, mail@cai.cz, www.cai.cz

ČIA akredituje:

- ▶ zkušební laboratoře
- ▶ kalibrační laboratoře
- ▶ zdravotnické laboratoře
- ▶ certifikační orgány provádějící certifikaci produktů
- ▶ certifikační orgány provádějící certifikaci systémů managementu
- ▶ certifikační orgány provádějící certifikaci osob
- ▶ ověřovatele výkazů emisí skleníkových plynů
- ▶ inspekční orgány
- ▶ poskytovatele zkoušení způsobilosti
- ▶ výrobce referenčních materiálů
- ▶ environmentální ověřovatele programu EMAS

ČIA je členem mezinárodních organizací
a signatářem multilaterálních dohod:

Evropská organizace pro spolupráci
v oblasti akreditace (EA)

Mezinárodní spolupráce
v oblasti akreditace laboratoří (ILAC)

Mezinárodní akreditační fórum (IAF)

Fórum akreditačních a licenčních orgánů (FALB)

KABINET PRO STANDARDIZACI

... top-normy .cz

Kabinet pro standardizaci

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10

tel.: +420 602 56 18 56

e-mail: info@top-normy.cz

www.top-normy.cz

Pro Kabinet pro standardizaci vydalo publikaci Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

Publikace SČS a Kabinetu pro standardizaci jsou pro Vás a Vaši osobní potřebu dostupné zdarma v našem sídle (do rozebrání) a elektronicky i na adrese <https://www.konzument.cz/publikace.php>. Pro komerční účely anebo jiný způsob šíření našich publikací nás kontaktujte na adrese info@konzument.cz.

edice top-normy

BEZPEČNÝ PROVOZ VEŘEJNÝCH HERNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ – Pravidla praxe podle technických norem, nejen pro provozovatele; edice ‚top-normy‘, svazek 13, 1. vydání, odborný garant © Ing. Libor Dupal a kol. Kabinetu pro standardizaci a Komory SOTKVO, vydalo Sdružení českých spotřebitelů, z. ú., pro © Kabinet pro standardizaci, o. p. s., a © Komoru SOTKVO, z. s.; zpracováno v rámci zakázky pro © Českou agenturu pro standardizaci, s. p. o.; registrováno Hospodářskou komorou ČR; srpen 2022; obálka a grafická úprava Lexa Jaroš; tiskárna Studio 66 & Partners, s. r. o.

ISBN 978-80-87719-83-1 (Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.)